

CONCEP-VERSLAG FORUM STAD EN SAMENLEVING VAN GEMEENTE RIJSWIJK

d.d. 30 juni 2026

Aanwezig Voorzitter: De heer T. Kaffa Raadsleden: Mevrouw I.M. Batelaan De heer E.G.T. Braam De heer J.J.D. Bruin De heer M. van 't Eind Mevrouw E. van der Ende Mevrouw R.F. Fischer De heer S. Fischer Mevrouw I. Jansen- Dirkx Mevrouw N. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm Mevrouw M. A. Koornneef De heer G. Kruger Mevrouw S.C. Loeff De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen De heer G. van Malsen	Vervolg aanwezige raadsleden De heer Y.R.B. van der Meij Mevrouw B.M.B.T. Niesen De heer R. Nunnikhoven De heer Z. Osmani De heer N. Ouarraki Mevrouw L. Oude Alink De heer J. van Overmeere Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer N. Selmani De heer T.J.B. Steijn De heer F. Stuij Mevrouw S. van de Waart Mevrouw W. van der Weij De heer E. Wigchert Mevrouw E. Woudstra
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder J. Finke Wethouder R. Peters Wethouder M. Weterings	Griffie: Griffier: M. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Een goedenavond, aanwezigen. Kijk eens wat een stilte, fantastisch. Welkom, het is vandaag 30 juni 2026, we zijn bij het forum aangekomen, het gemeenschappelijke forum, die deel uitmaakt van de kadercyclus. En de kadercyclus, voor degenen die thuis ook meekijken, is een jaarlijkse democratische cyclus waarin de gemeenteraad de grote lijnen van het gemeentelijke beleid en de financiën uitzet. Het college van burgemeesters en wethouders opdraagt dit uit te voeren en achteraf controleert of dit succesvol is gedaan. Na dit forum zal volgende week dinsdag het kaderdebat plaatsvinden. En voor de kijkers thuis, deze speciale raadsvergadering start 's middags om 15.00 uur. Gisteren vond in voorbereiding van dit forum de tafeltjesavond van de kadercyclus plaats en tijdens deze avond konden raadsleden eigenlijk heel informeel in een setting vragen stellen aan ambtenaren. En de feedback die we hebben gekregen, was dat deze zeer nuttig is geweest en heel goed georganiseerd. Dus absoluut dank richting de ambtelijke organisatie om dit op zo'n fijne manier te organiseren, met medewerking van de griffie uiteraard. Heeft ons een hele hoop insights kunnen geven. Tenslotte wil ik alle deelnemers vragen om respectvol uiteraard in dit forum met elkaar om te gaan, kort en bondig te spreken en niet in herhaling te vallen, zoals een goede voorzitter mij altijd influistert. En dan zal ik voordat wij naar agendapunt 2 gaan graag even het woord willen geven aan de burgemeester, omdat hij een mededeling heeft. Of wilt u dat graag ... Geen mededeling? Er zijn geen mededelingen, dan is mij dat verkeerd ingefluisterd. Dan hebben wij de wethouder, excuus, mijnheer Van Damme. Dan ga ik u ... Toch niet? René, we gaan het hele rijtje af. Wethouder.

De heer Van Damme: Voorzitter, ik heb wel een mededeling.

De voorzitter: Pardon? U heeft een mededeling. Dan begin ik met de wethouder Van Damme, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een mededeling om te doen hier in het forum. En de mededeling is dat de provincie Zuid-Holland in het najaar van 2026 groot onderhoud gaat uitvoeren aan de Geestbrug. En deze werkzaamheden die maken onderdeel uit van het provinciale onderhoudsprogramma voor de bruggen over het Rijn-Schiekanaal en zijn nodig om de brug veilig en betrouwbaar te houden voor weg- en vaargebruikers. Dat betekent dat van 14 september tot en met 27 november 2026 de provincie de Geestbrug afsluit voor doorgaand gemotoriseerd verkeer. De HTM-buslijn 23 rijdt binnen de genoemde afsluitingsweken ook enkele weken om. Fietzers en voetgangers kunnen door middel van extra voorzieningen de Trekvluit blijven oversteken. Ik dacht ook ... Dat was mijn mededeling.

De voorzitter: Dank u wel, een zeer nuttige mededeling. Wethouder Peters, u had ook een mededeling, gaat uw gang.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Ook een nuttige mededeling, wel een toch ook niet zo'n hele leuke. Op 23 juni 2026 is Dude Goed Circulair, gelegen aan de Polakweg, officieel failliet verklaard. Deze werkmaatschappij betreft een bv waarin onder andere een kringloopwinkel in Rijswijk was ondergebracht. Dat faillissement heeft geen gevolgen voor de bedrijfsactiviteiten van de andere bv's die vallen onder Dude Goed. Zo blijven de Wmo wasservice, re-integratie en begeleiding en beschutte werkplekken en andere sociale trajecten gewoon doorgaan. Die bv was financieel niet langer gezond door het wegvallen van diverse werktrajecten, activiteiten en teruglopende inkomsten. Deze oorzaken hebben ertoe bijgedragen dat Dude Goed heeft besloten om geen kringloopwinkel op de nieuwe locatie te exploiteren. Vanuit het WerkgeversServicepunt Rijswijk zijn er ongeveer 10 kandidaten geplaatst bij Dude Goed Circulair, het

overgrote deel van deze kandidaten worden geplaatst binnen andere werkmaatschappijen binnen Dude Goed. Waar dat niet kan, wordt gekeken naar een zorgvuldige, passende uitstroom of begeleiding naar een andere plek. Vanuit de gemeente houden wij uiteraard nauw contact met Dude Goed over de ontstane situatie en we houden u uiteraard op de hoogte van de verdere afwikkeling van dit traject. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel.

2. Algemeen spreekrecht

De voorzitter: Er zijn geen verdere mededelingen, dus dan gaan we naar agendapunt 2, het algemeen spreekrecht inwoners. Er hebben zich voor deze vergadering geen inwoners gemeld. Dus die kunnen wij afvinken.

3. Raadsvoorstel 1^e halfjaar rapportage 2026 (RV 26 022)

De voorzitter: Dan gaan wij naar agendapunt 3, dat is het Raadsvoorstel eerste halfjaarsrapportage 2026. Zoals zojuist in de introductie natuurlijk gezegd, zijn een hele hoop vragen gisteren al gesteld kunnen worden. Ik ga het rijtje langs de partijen af om te kijken of er wellicht nog wat aanvullende vragen zijn opgekomen tussen vandaag en gisteren, of iets anders. En dan wil ik beginnen om vandaag het woord te geven aan de fractie van DENK-PGenR, mijnheer Nadir Ouarraki, als ik het goed uitspreek? En zo niet, kunt u me verbeteren. Gaat uw gang, u heeft het woord.

De heer Ouarraki: Dat is prima, voorzitter. Ik had geen vraag over dit agendapunt.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van GroenLinks-PvdA. Wie mag het zijn van jullie?

De heer ...: Voorzitter, punt van orde. Volgens mij bestaat die fractie niet meer.

De voorzitter: Daar heeft u helemaal gelijk in, dat is PRO Rijswijk. Kleinigheid houd je toch. Als een echte pro los ik het nu op. Wie mag ik het woord geven?

De heer Van Malsen: Dank u wel. Heel fijn en ook fijn dat de griffie en de voorzitter zo flexibel is om dat gelijk aan te passen.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Wij hadden naar aanleiding van de halfjaarsrapportage nog een drietal vragen. Voordat ik die ga stellen, wil ik ook vanuit hier de ambtenaren gisteren bedanken voor de tafeltjesavond. Was heel nuttig, we hebben heel veel vragen al beantwoord gekregen gisteren. En we hebben ook weer genoeg inspiratie om mee te nemen naar het kaderdebat aankomende week. Dan de vragen. De eerste vraag gaat over nieuwkomers. In de halfjaarsrapportage wordt geconstateerd dat de middelen voor het programma nieuwkomers niet toereikend zijn en dat de financieringssysteem wijzigt. Wanneer verwacht het college duidelijkheid hierover en welk scenario wordt voorbereid als de middelen ontoereikend blijken? De tweede vraag gaat over welzijnswerk. Welzijnswerk en het sociaal domein gaan de komende jaren meer overnemen van de zorg, denk aan sociaal verwijzen door huisartsen. Tegelijkertijd is het zo dat de subsidies aan maatschappelijke organisaties niet geïndexeerd zijn en zij dus meer zullen gaan moeten doen met minder geld. Huisartsen zien de verwachte effecten dus ook nog niet terug in de praktijk. Het geld voor deze plannen

komt uit een SPUK en is dus tijdelijk. Zijn we benieuwd hoe het college hiertegen aankijkt, hoe gaan we er samen voor zorgen, voor een effectieve verandering en wanneer zullen we de voordelen daadwerkelijk gaan zien van deze wijziging? Laatste vraag. De pilot Vitaal Plus wordt gefinancierd uit de bestemmingsreserve innovatiefonds, met als doel preventief bij te dragen aan het voorkomen of uitstellen van Wmo-ondersteuning. Is het college bekend met de signalen dat de deelname, namelijk 5 deelnemers op 29 beschikbare plekken, aan de pilot achterblijft bij de verwachtingen? En zo ja, welke gevolgen verwacht het college dat dit heeft voor het beoogde preventieve effect op de instroom in de Wmo? En ziet het college aanleiding om de pilot of de werving van deelnemers bij te sturen, zodat we die innovatiegelden zo effectief mogelijk inzetten? Voorzitter, dat waren onze vragen over de halfjaarsrapportage. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Geef ik graag het woord aan de fractie van de Rijswijkse VVD. Gaat uw gang, de heer Stuij.

De heer Stuij: Dank, voorzitter. En ook sluit ik me aan bij de woorden van de vorige spreker over dat het gisteren hartstikke goed was dat we de tafeltjesavond hebben gehad. Dus ook dank aan de ambtenaren en dank ook voor alle antwoorden. Desondanks had ik nog een paar vragen die ik toch nog even wilde stellen. En in het licht denk ik van waar de Rijswijkse VVD voor staat, namelijk goed financieel beleid, is het ook wel fijn om te horen, ook uit de mond van de wethouder, dat we in de krant kunnen lezen dat het goed gaat met Rijswijk. En dat er nauwkeurig wordt omgegaan met onze financiën en ook geprobeerd om niet meer geld uit te geven dan verwacht, dus daar ook een compliment voor. Om toch nog even terug te grijpen op die eerste halfjaarsrapportage. Veiligheid is namelijk ook voor de VVD een speerpunt, waarbij ons geopolitiek klimaat ook onze lokale gemeenschap momenteel raakt. We lezen op pagina 11 van die halfjaarrapportage dat er een maatschappelijke weerbaarheidsprojectleider extern wordt ingehuurd en die zich bezighoudt met een uitvoeringskaders voor maatregelen, borging en middeleninzet. De financiële consequenties, valt te lezen, die worden pas duidelijk als het uitvoeringskaders wordt opgeleverd. De vraag aan het college is of het college een stand van zaken heeft over wanneer deze oplevering klaar is. Ander punt wat ik gisteren bij nader bestuderen nog niet had gevraagd, is op pagina 13, namelijk over de onderhoudskosten voor goede verlichting, iets waar de Rijswijkse VVD ook erg van is. Die wij lezen dat die met 50.000 euro wordt verhoogd, vanwege de stijging van de kosten van materialen en grondstoffen. De Rijswijkse VVD vroeg zich af of deze ook kunnen worden ingezet voor nieuwe lichtmasten plaatsen. Dan nog misschien een punt, even los van de rapportage, maar wat ons betreft wel relevant om te noemen. Gaat over de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor 2026. Daar hebben we ook een RIB over ontvangen. En deze meicirculaire die gaat over de verdeling van algemene uitkering, integratie-uitkeringen, decentralisatie-uitkeringen uit het gemeentefonds voor de jaren 2026 en verder, voor de geïnteresseerden onder u. Rijswijk ontvangt hiervoor verschillende uitkeringen, waaronder voor alleenverdienersproblematiek, aanvullende ondersteuning lokale energiehub, re-integratie, dienstverlening gericht op jongeren, armoedebestrijding kinderen en ook zelfs ondersteuning voor lokale politieke partijen. Wat de Rijswijkse VVD wel opviel, was dat er in zo'n 70 gemeenten een uitkering wordt ontvangen voor de aanpak van overlast van asielzoekers. In dat rijtje staat Rijswijk niet. De vraag aan het college, lees ik dan daarmee goed in die circulaire dat we de uitkering niet nodig hebben, omdat we geen last hebben van asielzoekers? Of dat we niet de juiste maatstaven hebben om een dergelijke uitkering te krijgen, dan wel dat we vanuit het rijk daar geen recht op hebben? Graag ook een reactie vanuit het college. En als laatste punt, voorzitter, zou ik ook nog terug willen gaan naar de eerste halfjaarsrapportage op pagina 38. Daarin valt te lezen dat het huis van de stad voor 500.000 euro extra een verbouwing wil gaan doen. Volgens mij zitten we hier nog niet heel lang met elkaar, is het net opgeleverd. En heb ik gisteren gevraagd aan de tafeltjesavond of ze daar iets meer toelichting op konden geven. En ik begrijp dat nieuwe arbo-eisen vragen om extra ruimtes. Waarbij mijn vraag aan het

college was, als deze nieuwe arbo-eisen gelijk 500.000 euro kosten, is het dan niet eerst handig om daar gedragsmatig iets voor de werkplekken van ambtenaren voor te regelen of moeten we gelijk allerlei gereedschap uit de kast trekken? Uiteraard wel met het oog dat ambtenaren hier een goede werkplek moeten hebben. Voor de rest had ik namens de Rijswijkse VVD geen andere vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuij. Geef ik graag het woord aan de fractie van Beter voor Rijswijk. En wie mag dat zijn? Mevrouw Prenger, gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk heeft verder geen vragen. De voltallige fractie was gisteravond aanwezig bij de tafeltjesavond, zoals ieder jaar, en al onze vragen zijn beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Perfect, dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de fractie van Rijswijks Belang. Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhme: Dank u wel, voorzitter. Ook mijn fractie was gisteren bij de tafeltjesavond, hartelijk dank daarvoor. We hebben niet alle vragen kunnen stellen, vooral onze financiële vragen, maar niet alle technisch inhoudelijke vragen. Maar dat zal ik verder in het presidium bespreken eind augustus. De overige technische vragen zal ik jullie vanavond niet mee lastig vallen, maar zal ik naar de wethouders per mail sturen, in de hoop dat zij daar gewoon beantwoording op kunnen geven. Er blijven twee politieke vragen voor ons over. Een sluit aan bij de vragen van de heer Van Malsen van PRO over het beleid voor nieuwkomers en opvang Oekraïense ontheemden. De structurele financiering is nog onzeker en onze vraag is daarover, is het dan verstandig om alvast te starten met het onderzoek, planvorming en uitvoering? En kan het college aangeven hoe wordt voorkomen dat Rijswijk later met structurele kosten blijft zitten als de rijksbijdrage onvoldoende blijkt? De tweede vraag gaat over de participatiewet in balans. We lezen dat Rijswijk een pilot gaat starten met een premie voor arbeidsinschakeling. Uit ervaring uit andere gemeenten blijkt echter dat vooral persoonlijke begeleiding, maatwerk en goed contact met werkgevers bepalend zijn voor succes en niet een premie en geld. Daarvoor vragen wij, waarvoor kiest het college voor een financiële prikkel, terwijl begeleiding vaak een grotere bijdrage levert aan duurzame uitstroom naar werk?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Kijk ik heel even naar de fractie van Wij. Rijswijk. Geen woordvoering. Wil ik graag het woord geven aan de fractie van Forum voor Democratie. Mevrouw Fischer, gaat uw gang.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Ook vanuit onze fractie waardering voor de tafeltjesavond van gisteravond en de inzet van de ambtenaren. Hartstikke fijn dat dit zo georganiseerd wordt. Eerste keer volgens mij dat ik dit meemaak en heel leuk om bij te zijn, heel informatief. Er zijn een drietal politieke vragen overgebleven die ik vanavond graag wil stellen. De eerste, op pagina 10 valt te lezen dat per 5 oktober in Park Overvoorde, Park Spoorzicht en het parkeerterrein van de Schilp de parkeerregulering wordt ingevoerd. Maar ik meen mij te herinneren dat het nieuwe college geen betaald parkeren meer wilde invoeren op plekken waar dat nog niet gold. De wijziging die per 5 oktober ingaat, zal vast al langer in de pijpleiding zitten, maar kunnen we er dan niet voor kiezen om daarvan af te zien? Kan de wethouder uitleggen waarom wel of niet? Op pagina 15 en 16 staat genoteerd dat we het basisschoolonderwijs voor kinderen uit het azc's realiseren bij KC Snijders, voor de duur dat het azc nog open is. Maar wat gebeurt er met deze kinderen wanneer het azc sluit in 2027? En zitten er dan nog kosten of anderzijds gevolgen aan voor Rijswijk? Tot slot, op pagina 32 valt te lezen dat we in 2026 gaan starten met de ontwikkeling van uitvoeringsplannen om de gebouwde omgeving aardgasvrij te maken. Behalve dat Forum voor Democratie dat de reinste onzin vindt om van het gas af te

gaan, vragen wij dit college ook, gaan deze plannen nog wel door? Want het is niet in lijn met het coalitieakkoord, volgens mij. Kan de wethouder uitleggen hoe dit zit? En dat was hem, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Geef ik graag het woord aan de fractie van het CDA Rijswijk. Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wij treden gezamenlijk op dit forum, dus ik begin. De eerste halfjaarrapportage eindigt met een positief saldo van een kleine 1,5 miljoen, 15 miljoen en een gunstige prognose voor de volgende jaren. Het CDA is daar voorzichtig blij mee. We vragen ons wel af waarom de kosten van de jeugdzorg toenemen met 700.000. In de komende jaren zou juist een sprake moeten zijn van een afname. De vraag is of de wethouder nog iets meer kan zeggen dan de toelichting op pagina 26. Wij of ons is ook opgevallen, de projectleider maatschappelijke weerbaarheid. En wij zagen dat er geen middelen voor waren begroot na 2026. Dan hebben wij ook nog als vraag wanneer het plan van de wet betaalbare huur gereed is. Verder heb ik geen vragen over deze rapportage en ben ik blij dat de coalitieafspraken keurig verwerkt zijn. En ook het CDA wil de ambtenaren hartelijk danken voor gisteravond. En dan geef ik nu het woord aan mijn collega Erwin.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Wigchert.

De heer Wigchert: Dank u wel, voorzitter. En allereerst sluit ik me uiteraard aan bij de woorden van mevrouw Van Schie. Op pagina 19 staat dat er een structurele verhoging benodigd is van het meibudget met 237K om beeldkwaliteit B te behouden, wat eerder is afgesproken, anders stopt het maaien per juli. Kan het college aangeven of er middelen beschikbaar zijn om op korte termijn in ieder geval door te kunnen gaan met het maaien? En tenslotte, op pagina 32 staat dat het aantal vergunningen of een aantal vergunningsaanvragen voor grote woningbouwontwikkelingen niet door kunnen gaan door missende senior casemanagers, waar extra gelden noodzakelijk voor zijn. Hoeveel is er benodigd op structurele basis en ook op korte termijn? Want stond voor Q3 en Q4 dat er een probleem voor was. En wat zijn de gevolgen als deze op korte termijn niet worden aangesteld? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik tot slot het woord aan de fractie van D66. Gaat uw gang, mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Een eerste halfjaarrapportage geeft natuurlijk altijd een goed beeld van of we op koers liggen. En allereerst bedanken we ook het college en vooral ook de ambtelijke organisatie voor de tafeltjesavond en de stukken. En natuurlijk, als je kijkt naar de stukken, is dit ook een jaar waarin de gemeenteraadsverkiezingen waren en dat maakt het jaar altijd bijzonder. En zijn er altijd een paar maanden waarin er wat minder gebeurt en veranderingen kosten ook tijd. En daarom gaan onze vragen vooral over duidelijkheid en goede afspraken voor de rest van 2026. Ze zijn in compleet willekeurige volgorde, daarom zeg ik even het thema vooraf erbij, dat is misschien handig voor de wethouders. Onderwijs. Het is ons onduidelijk waarom er zowel 3 ton als 290.000 euro worden onttrokken uit de reserve voor huisvesting onderwijs, beide in 2026. Is dat per ongeluk of is het technisch? En wat ons betreft is het geen enkel probleem als het een optelling blijft, voor de duidelijkheid, want voor D66 is onderwijs altijd een speerpunt. En we hopen vooral dat de wethouder flink tempo maakt met het aanpassen van de scholen. Want op basis van gesprekken die wij hebben gehad, blijkt binnenklimaat vaak een probleem. En zeker met weken zoals vorige week, met tropische temperaturen, hoe eerder, hoe beter de scholen worden aangepast. Maar we vroegen ons af hoe we deze bedragen moesten zien. Net als CDA hebben we ook vragen over het bezet van de jeugdhulp. De beheersing van de kosten van de jeugdhulp blijft toch echt een probleem. De taakstelling van

2026 van 7,5 miljoen wordt bij lange na niet gehaald. En het aantal Rijswijkse jeugdigen met hulp stijgt en wordt voor dit jaar een structureel tekort van 700.000 euro ingeboekt, terwijl er geen prognoses zijn hoe de kosten zich verder ontwikkelen. We maken ons daar echt zorgen over en vragen de wethouder op hier te reflecteren. Werkt eigenlijk die hervormingsagenda wel? En zijn er afspraken te maken op basis van beschikkingen? En we vragen ons ook af of de wethouder financiën ons hier duidelijker in mee kan nemen en op welk moment dat is, zodat wij goed geïnformeerd over dit soort bedragen samen kunnen spreken. De realisatiestimulans. Voor iedere betaalbare woning die wordt gerealiseerd, krijgt de gemeente van het rijk 7000 euro. Dit geld dient uitgegeven te worden aan investeringen die te maken hebben met de groei van de stad. Het is eenmalig geld en het gaat dus over fikse bedragen. Aankomende 4 jaar gaat het opgeteld over 19 miljoen, geld dat we dus kunnen investeren in voorzieningen en groen. 2 thema's die zo veel besproken zijn in deze raad. Het college kiest ervoor om in 2026 de beschikbare 4,5 miljoen als volgt uit te geven. 4 miljoen in de algemene reserve en 500.000 euro voor het rondkrijgen van de begroting. Maar dit geld is voor voorzieningen en voor groen en we vragen ons af, wat is het plan voor dit belangrijke geld? Er staat namelijk helemaal niks over in de kadernota en andere documenten, wat we met de rest van die 19 miljoen gaan doen en welke afspraken we hierover maken. D66 wil dat we als raad samen beslissen over die 19 miljoen en we vragen het college om een toezegging dat we met de raad een plan kunnen bespreken voor de komende 4 jaar, voorafgaand aan de begrotingsbehandeling. Dan de tabel over de voornemens van de nieuwe coalitie. Deze tabel komen we op meerdere plekken tegen. Natuurlijk in deze eerste halfjaarrapportage, daarom heb ik hem hier maar even aan gekoppeld, die gaat over 2026. In het coalitieakkoord zit een ander schema. Dan komt hij in de kadernota en er zitten ook nog berekeningen bij in de meicirculaire. En om eerlijk te zijn, duizelt ons wat en is het niet duidelijk wat we nou volgende week als kader gaan meegeven. Eigenlijk zou het heel fijn zijn als er gewoon nog 1 overzichtelijk schema komt met de tabel van de voornemens, zodat we heel duidelijk met elkaar kunnen afspreken wat het is en dat we zelf niet die optelling moeten maken. Kan de wethouder zorgen voor 1 goed overzicht? Groen. Met de vorige raad hebben we de bestemmingsreserves opgeschoond, dit ook om financieel goed overzicht te krijgen op het geld. En om te voorkomen dat geld blijft liggen en opgepot wordt, in plaats van besteed wordt aan het leefbaar houden van de stad. Met de bestemmingsreserve groen zien we nu weer geld naar een potje, waar is dat voor bedoeld? En waarom is er bijvoorbeeld niet gekozen voor een andere optie, zoals het budget van groen eenmalig aan te passen voor dit jaar en de verdere financiën uit te werken in de begroting en structureel te verwerken? Komen die maatregelen die gedaan worden nog naar de raad, bijvoorbeeld wijzigingen van het groenbeleid en vastgestelde kaders? In het verlengde daarvan een vraag over bestemmingsreserves. Want hoe kijkt de wethouder financiën nu aan naar de tendens dat er toch weer bestemmingsreserves worden ingesteld? Welke afspraken maken we hierover? Dat is ons onduidelijk en het zou fijn zijn als hij met een afwegingskader daarover naar de raad kan komen. Over groen, het wijze van maaien, 2 punten. We zien dat het geld voor het maaien nagenoeg gebruikt is voor dit jaar en dat een structurele verhoging van het maaibudget met 237.000 euro wordt gevraagd voor 2027. Maar wat betekent dat voor 2026? Kunnen we nu in augustus niet meer maaien? We zien ook dat in de tekst er afgeschaald wordt van beeldkwaliteit B naar C en D. Nou is dat op sommige plekken in de stad wellicht helemaal geen probleem, maar op andere plekken wel. We vragen ons af, wat betekent dat eigenlijk voor de rest van het jaar, in 2026? En dan was dat geld ook bedoeld voor biodiverse bermen en kunnen we de afspraken die we daarover gemaakt hebben in 2026 dan nog wel nakomen? Monumenten en kunstwerken. De raad heeft gevraagd om voor de gemeentelijke bezittingen te zorgen voor meerjarenonderhoudsplannen. Dit is al gedaan voor het vastgoed, maar nog niet voor monumenten. Begrijpen we dat er een meerjarenonderhoudsplan conform voor monumenten en kunstwerken, dat ook aan de raad voorgelegd wordt met daarbij een voorziening, zodat het onderhoud ook wordt goed ingepland en uitgevoerd kan worden? Hebben we dat goed begrepen? En tot slot, voorzitter, jeugdwerkloosheid. Er wordt actie aangekondigd met betrekking tot de jeugdwerkloosheid. Graag ontvangen wij voor het kaderdebat de

ontwikkelingen in de cijfers tussen 2010 en nu in jeugdwerkloosheid in Rijswijk, afgezet tegen de landelijke en de regionale cijfers. En ook het overzicht van het door Rijswijk door de raad vastgestelde beleid ten aanzien van jeugdwerkloosheid en de ontwikkelingen van het beleid in de afgelopen 5 jaar en eventuele evaluaties. Veel vragen dus. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Daar komen vast een zeker antwoorden op. Dan geef ik graag het woord aan het college bij monde van mijnheer Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel. Dank ook voor de vragen die zijn gesteld en ook met name voor de belangstelling en de complimenten die zijn geuit voor de ambtenaren. En ik denk dat het goed is en dat het blijkt dat het in een behoefte voorziet. Maar wat nog niet genoemd is, is dat ik ook de leden van de auditcommissie wil bedanken en ook feliciteren met hun benoeming een aantal weken geleden en voor de hele komende raadsperiode. En bij die eerste vergadering van die auditcommissie mocht ik aanwezig zijn. En hopelijk kunnen we dat gewoon 4 jaar lang met elkaar doen ook en een open, transparante manier, want dat is nodig omdat we met zijn allen deze stad besturen. En ook nog dank voor de brief van de auditcommissie die gisteren is gestuurd, meen ik me te herinneren, over het accountantsverslag. En we gaan ervan uit dat de accountant nog met een oordeel komt voordat de stukken volgende week ter finale besluitvorming in de raad liggen. Het is zo dat straks mijn collega-wethouders naar voren komen om een antwoord op hun terreinen te geven, dus ik kan niet alles beantwoorden, ga ik ook zeker niet doen. Maar ik begin toch altijd een beetje ook met wat algemene punten, vind ik ook wel belangrijk om te melden en om uw raad daarin mee te nemen. Zijn misschien soms wat financieel technische punten, maar goed. Want de meicirculaire werd al door een aantal collega's genoemd, aantal raadsleden. Die is dus op 24 juni gestuurd en dat is eigenlijk het meest recente cijfermatige beeld wat er nu is. Dus dat hoeft niet opgeteld of afgetrokken te worden. Dat is het beeld waarvanuit we gaan werken. En dat beeld dat wisselt natuurlijk continu. Er komt weer een septembercirculaire, komt er een begroting, dus het zijn steeds tussenstanden. Dus die helderheid die verschaft is via de meicirculaire, zou ik richting D66 zeggen. Maar we hebben gelukkig ook het coalitieakkoord verwerkt en alles bij elkaar moet ik zeggen, in de meicirculaire, het levert toch een werkbaar financieel beeld op. Maar de VVD was wel erg positief, moet ik zeggen. Voorzichtigheid blijft heeft echt geboden, want de ontwikkelingen op het gemeentefonds dat is altijd nog steeds onzeker. En meer dan 60 procent van onze inkomsten komt vanuit dat fonds. En vanuit de VNG, dat is onze lobbyclub of daar zijn we bij aangesloten, maar ook vanuit de Raad voor het Openbaar Bestuur, blijft de oproep van rust, reinheid, regelmaat in de gemeentefinanciën. En natuurlijk steunen wij als Rijswijk en als college zo'n oproep. Het rijk heeft bij die meicirculaire het zogenaamde ingroeipad bevroren als gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds in 2023. En we waren nogal een flinke nadeelgemeenten en dat pakt nu dus voor ons positief uit. Alleen, hoe daar definitief wordt omgegaan met het ingroeipad en het herverdelingseffect, daar is nog geen uitspraak over gedaan. Dus die onzekerheid nemen we ook mee naar de toekomst, die is nog niet verdwenen. En ik hoef ook niet ... U kunt ook de krant lezen en die geopolitieke situatie en die economische onzekerheid, die vragen wat het college betreft ook echt wel om waakzaamheid over de financiële positie van onze gemeente. Het blijft toch echt hard werken om de boel op orde te houden. En die eerste halfjaarrapportage laat dus wel zien dat we dit jaar goed op schema liggen en ook die aanpassing uit het coalitieverkeersakkoord, zoals echt forse investeringen in veiligheid en het schrappen van het uitbreiden van betaald parkeren in Oud Rijswijk, die zijn verwerkt. Die beslissing over die gebieden waar mevrouw Fischer van Forum voor Democratie over begon, dat besluit is in januari al genomen. En dat is niet genomen om geld op te halen zodat daar betaald parkeren is. Dat is genomen omdat de gebruikers van die gebieden, dat zijn tennissers of sporters van de korfbal en van de voetbal, maar ook hondenuitlaters, die mensen die genieten van de parken, dat die daar ook een auto kwijt kunnen. En anders is het echt een opslagplek voor auto's uit Den Haag, waar dat betaald parkeren in die

wijken onlangs is ingevoerd. En waarvan we gaan afwachten en lezen binnenkort wat het nieuwe college daarmee van plan is in Den Haag. En als dan zullen we weer kijken hoe dat ... Wat voor impact dat op ons heeft. Dan ook, als ik toch met mevrouw Fischer de antwoorden bezig ben, het aardgasvrij maken van de wijken. In het coalitieakkoord staat gewoon klip-en-klaar dat we doen wat nodig is, de wettelijke kaders daarin volgen. Aardgasvrij maken, dat is wettelijk geregeld en dat gaan we doen. En daar gaan we ook onze inwoners wat dat betreft bij helpen. Dan had mevrouw Van de Waart nog een vraag over die reserve die daar is, waarvoor is die dan? Voor groen? Ik denk, u bent voor groen, zo ken ik uw partij. En in de nota reserves en voorzieningen die we 1,5 jaar geleden hebben toegezonden en geactualiseerd, staat een heel mooi afwegingskader van hoe we met bestemmingsreserves omgaan. Het klopt, we hebben een opschoning gedaan, maar dat betekent niet dat je geen bestemmingsreserves mag instellen. Overigens is dat een bevoegdheid van uw raad. Nu is er voor deze manier gekozen om extra groen te creëren. Ik denk, dat is prima. Maar het is niet zo dat er een verbod op het instellen van die reserves is. En in die nota reserves en voorzieningen, als u er behoefte aan heeft, kunnen we altijd een informatieavond met u regelen, dat u daar precies nog even ... Dat we met elkaar gaan doorlopen wat nou precies in die nota reserves en voorzieningen zitten. Die is toen ook in de auditcommissie geweest, we kunnen het misschien ook in de auditcommissie bespreken. Maar dat nog even van dat. Ook die realisatiestimulans, u wilt daar ... Heeft daar allerlei ideeën mee om dat uit te geven en dat begrijp ik wel. Maar we hebben natuurlijk al heel veel geld uitgegeven voor de woningbouw en voor de groei van de stad en daar zijn we ook een aantal jaren in de min gegaan en hebben we slechte financiële ratio's gehad. Dus wat ons betreft is het goed om daar nu op deze manier, zoals voorgesteld, mee om te gaan. U zegt, de realisatiestimulans dient gebruikt te worden voor. In mijn optiek is het gewoon een vrij besteedbaar budget wat je krijgt voor iedere opgeleverde woning vanuit het rijk. Dan ga ik misschien nog even wat specifieke vragen die zijn geweest ... Het parkeren heb ik eigenlijk al gehad. De 19 miljoen stimulatie. Voorzitter, ik denk dat ik mijn deel van de vragen heb beantwoord en dat ik een andere portefeuillehouder ... Kunt u naar voren vragen om hun vragen te beantwoorden.

De voorzitter: Absoluut. En mocht dat niet beantwoord zijn, dan is er nog gelegenheid in de tweede termijn, maar het klonk zeer compleet. Wie van het college wil als eerste de vragen beantwoorden en naar voren stappen? Of u mag ook blijven zitten waar u zit.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, als ik mag blijven zitten, doe ik het graag vanuit hier. En we hebben ... Volgens mij is het een soort van ongeschreven regel dat we het op volgorde van loco-burgemeesterschap doen, dus dan zou ik ...

De voorzitter: Zeker weten. Was even een test om te kijken of u het nog wist. Mevrouw Bentvelzen, gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb eigenlijk een aantal vragen gehad. Om te beginnen bij mijn collega's van PRO, of ik bekend ben, of het college bekend is, met het feit dat Vitaal Plus achterblijft in het aantal deelnemers. Daar zijn wij van op de hoogte. We hebben momenteel contact met onze huisartsen in Rijswijk, Welzijn Rijswijk zelf en het Ouderennetwerk. Die hebben wij benaderd om de bereikbaarheid en bekendheid hieromtrent te vergroten. En in juli zal er met de Wmo-consulenten ... Zullen er werkbezoeken plaatsvinden, zodat het product beter aangeboden of toegelicht kan worden aan inwoners. En zoals het een pilotgroep betaamt, wordt deze uiteindelijk ook geëvalueerd en als er dan blijkt dat er nog steeds onvoldoende deelnemers zijn, dan moeten we denk ik iets anders gaan bedenken. Voorzitter, er is mij nog gevraagd door D66, 2 verschillende bedragen die we onttrekken, 3 ton en 60.000 euro. Onder het beleidsproduct onderwijshuisvesting wordt uit de reserve onttrokken ten behoeve van uitvoering van het IHP.

En onder het beleidsproduct openbaar groen en openluchtrecreatie wordt op basis van de percentageregeling een bedrag uit de bestemmingsreserve onttrokken ten behoeve van de realisatie van kunst in de openbare ruimte, zoals we dat met elkaar hebben afgesproken. Voorzitter, er is mij door Forum voor Democratie nog gevraagd, wat gebeurt er met de kinderen vanuit het azc die nu ondergebracht zijn in het KC Snijders? Als het azc sluit, dan zullen de bewoners door het COA ook ergens anders geherhuisvest worden. En dan verhuizen de kindjes mee met de papa's en mama's, naar in alle waarschijnlijkheid een andere gemeenten. En dan houdt ook de huidige onderwijssituatie op en dat heeft verder geen financiële consequenties. Voorzitter, dat waren de vragen die ik volgens mij gekregen heb in mijn inhoudelijke portefeuilles.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Geef ik graag het woord aan wethouder Weterings. Gaat uw gang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. En forum, bedankt voor de vragen. Neemt u mij niet kwalijk. Mocht mijn telefoon gaan, dan zal ik hem even moeten pakken, want ik heb piketdienst. Ook dat gaat door, dan moet ik dadelijk in een keer weglopen. Niet dat ik de vragen niet weet, maar puur voor het piket. Dus hopelijk een beetje ... Excuses daarvoor, ik hoop niet dat het gebeurt. Voorzitter, ik zal de partijen die vragen hebben gesteld, proberen zo goed mogelijk te beantwoorden. Dan begin ik bij de VVD over de onderhoudskosten voor de verlichting, of dat extra geld ook gebruikt kon worden voor nieuwe verlichting. Het antwoord is eigenlijk nee, want het geld is bedoeld voor onderhoud van de openbare verlichting en niet voor de nieuwe aanleg. Dus daarvoor zal weer een ander potje beschikbaar gesteld worden. Maar wat nu is gereserveerd, is puur voor het onderhoud. Dan had de VVD nog vragen over de 500.000 extra verbouwing voor het huis van de stad. Daar waren vragen over of dat alleen te maken had met de arbo-eisen. Terechte vraag, die sprong er bij mij ook uit. Het heeft niet alleen te maken met de arbo-eisen, maar heeft ook te maken met een behoorlijke veiligheidsmaatregel die we moeten nemen voor het waarborgen van de veiligheid van onze medewerkers. De maatschappij verandert en het huidige systeem wat er zit, is niet veilig genoeg. Dus daar wordt aan gewerkt. Ook wordt er gewerkt aan meer privacy, want de bankjes staan zo vrij kort op de loketten, dus ook daar wordt er een inslag gemaakt. En we zijn ook bezig om te kijken of we met wat parels uit Rijswijk, wat archeologische vondsten, die kunnen gaan stalen in het huis van de stad. Dus dat die hier tentoongesteld kunnen worden als mensen zitten te wachten op hun paspoort of ze moeten gewoon even wachten, dat daar een mooie bezichtiging is. Dus te alle tijden wordt wel een grondige verbouwing qua veiligheid, arbotechnisch, privacy. Een aantal zaken moet je gewoon met de tijd meegaan om die aan te passen. En het bedrag wat is begroot, het gaat wel om een aanbesteding, dus kan altijd nog in principe goedkoper uitvallen. Is wel het maximale wat er is berekend. Er worden eerdere offertes aangevraagd, ook daar zitten we scherp bovenop. Dat was voor de verbouwing. Dan waren er vragen gesteld van het CDA over het maaibeleid, of er na 1 juni nog wel gemaaid kon worden. In principe is het beschikbare budget eigenlijk uitgegeven en toch zijn we wel begonnen met een inhaalslag. Want vanwege die bezuinigingen zou het budget wel ooit moeten worden verhoogd en daardoor kunnen de maairondes in ieder geval wel gewoon voortzetten. En er is in de vorige periode een behoorlijk bedrag van 237.000 euro bezuinigd. Is een maatregel geweest waar ook de raad mee heeft ingestemd. Die wordt per direct teruggedraaid, omdat die inhaalslag allang gemaakt had moet worden. Dat vonden wij ook, een goed onderhouden Rijswijk is ontzettend belangrijk. Daarna is er vragen gesteld over het meer onder het meeronderhoudsplan, de voorzieningen voor de monumenten. Voor de kunstwerken wordt de voorzieningenonderhoud juist opgeheven. Die wordt omgezet in een exploitatiebudget, dus er is eigenlijk geen meeronderhoudsjarenplanning voor nodig, wordt structureel per jaar een geldbedrag gegeven en daarmee moeten alle kunstwerken worden onderhouden. Dan was er ook nog zelf de vraag over het maaibudget voor de biodiversiteit, in de bermen, is dat nog zo? Dat klopt. In het groenbeheersplan 2024-2028 was inderdaad vastgesteld dat de bermen meerdere keren per jaar zouden worden gemaaid. Maar er is

destijds ook een bezuinigingsbesluit genomen om naar 1 keer terug te halen. Dus na de bezuinigingen in 2025 is er bijgesteld naar 1 keer per jaar. Het is aan uw raad om zelf weer de frequentie te verhogen, want op dit moment is het 1 keer per jaar. Ik zie naar alle waarschijnlijkheid ook nog van D66 een vraag, of tenminste, over het bestemmingsreserve groen. U vraagt of de bestemmingsreserves zijn opgeschoond, maar nu komt er een bestemmingsreserve bij. Waar is het geld voor bedoeld en komen er maatregelen nog naar de raad?

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Finke. Gaat uw gang.

De heer Finke: Dank u wel. Ik heb een tweetal vragen opgeschreven. De eerste ging over het welzijnswerk en over de tijdelijke financiering die daaronder hangt. Het klopt, er is inderdaad ook in de vorige bestuursperiode een taakstelling opgelegd door niet een index toe te passen, die is ondertussen wel verwerkt. Met de tijdelijke middelen, die zijn specifiek gericht om interventies in het sociaal domein zo in te richten dat ze, naast dat ze inwoners sneller en vroeger moeten helpen, er ook toe gaan leiden dat we voordelen aan de zorgkosten gaan ondervangen. U vraagt naar de effectiviteit daarbij. Daar zal ik extra aandacht voor hebben op het moment dat ... Op dit moment de SPUK is na het eind loopt en volgend jaar is dat de SPUK IZA naar het end loopt en volgend jaar is dat de SPUK AZWA. En daarna is het ook nog even de vraag, en dat zullen we in de loop van dit jaar slash begin volgend jaar horen, hoe het rijk tegen die SPUK-regeling aankijkt. Daarvan zijn ze ook bereid om een X aantal over te brengen naar het gemeentefonds, kijken hoe dat landt. En dan vervolgens ook de bewezen interventies, dus die die voordelen opleveren, om dat dan te kunnen continueren. Dat wat betreft het welzijnsdeel. Dan is er gevraagd naar de inhuur bij vergunningen voor de woningbouwopgave die er zit. Ik kan de conclusie trekken dat het vorige college en de vorige raad hard hebben gewerkt met het vaststellen van gebiedspaspoorten en dergelijke. Dan kom je op een gegeven moment in een fase dat er ook echt vergunningen aangevraagd gaan worden. Dan zien we dat dat tegen de grenzen van de huidige capaciteit aanloopt. Daar wordt door de ambtelijke organisatie op geanticipeerd en dat zie je vervolgens terug in de stukken door te zeggen van, wij hebben daar extra middelen nodig om die woningbouwopgave ook door te kunnen zetten, om die vergunningsaanvragen te kunnen behandelen. Dus dat is eigenlijk wat u ziet. Ik heb geen enkel signaal, op dit moment, dat daar vertraging op zit. Mocht dat zo zijn, dan kom ik daar bij u op terug.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Tot slot nog het woord aan wethouder Peters. Gaat uw gang.

De heer Peters: Dank u wel. Vragen rondom 3 thema's, willekeurige volgorde. Het eerste thema, jeugdzorg. De vraag is, zelfs de kosten zijn heel moeilijk in de hand te houden. En in Nederland, landelijk gezien, zijn 3 grote redenen voor. Ten eerste, we vinden steeds meer dingen erg. Dus het is al duidelijk aangegeven, we zijn van 1 op de 22 kinderen in de zorg gegaan naar 1 op de 7 tot 1 op de 6 op sommige plekken. Bij PRO zou men zeggen, wij zijn pro normaliseren. En dat zijn wij ook, maar dat doen we dus tot nu toe in Nederland nog niet en hier ook onvoldoende. Steeds meer kinderen krijgen dus hulp. 2, we hebben een bureaucratie opgebouwd die veel geld opslokt. En 3, eenmaal in de zorg is er eigenlijk nooit meer uit. Dus het is of nooit meer, is grof gezegd. Maar dan vinden we, een 6- is niet goed genoeg, we proberen altijd meer zorg te geven. Dus er komen meer, langere trajecten en er wordt meer bureaucratie, komt erbij kijken. Tel daarbij op de vragen die het CDA had, als bijvoorbeeld cao-stijgingen, noodzakelijke maatwerktrajecten, andere prijsverhogingen en dan kom je op dit punt waar we nu zijn beland. Is dat moeilijk in de hand te houden? Ja. Kunnen we daar dan niks aan doen? Daar kunnen we wel iets aan doen, door te sturen en kraakhelder te zijn dat normaliseren uiteindelijk gaat betekenen dat wij geen hulp gaan bieden voor hele lichte trajecten, voor kleine problemen, waarvan mensen dat zelf kunnen. Door dat niet alleen te zeggen dat we gaan normaliseren, maar gewoon dus ook wat vaker nee te zeggen en dat die opdracht aan de uitvoering daar ook kraakhelder in moet zijn. En dat

normaliseren betekent dat we meer dingen weer normaal gaan vinden. Dat we andere dingen die we collectief kunnen oplossen ook niet individueel meer gaan oplossen en dat we op die manier wat steviger moeten gaan worden. Dat zeggen we al langer in heel Nederland, eigenlijk al sinds 2015, maar we moeten het natuurlijk ook gaan doen. Dan hebben we een tweede blokje, genaamd nieuwkomers. De eerste vraag was, er is eigenlijk geen extra uitkering voor overlast asielzoekers deze kant op gekomen. Dat klopt, wij hebben ... Het is zo, de politie pakt eventuele overlast op binnen haar taken. Er is ook niet het beeld dat er meer overlast is dan dat er dus extra taken voor zouden moeten komen, dat er meer geld aangevraagd zou moeten worden. En bovendien krijg ik net door dat ook veel gemeenten een aanvraag hebben gedaan, maar hem ook niet krijgen omdat daar vergelijkbaar is als hier. We hebben wel asielzoekers, maar niet overlast in die mate dat daar extra taken voor zouden moeten zijn. Dan de vraag over structurele middelen voor het programma nieuwkomers, of dat wel voldoende is. We monitoren dat nauwlettend, of het genoeg is. En technisch antwoord, maar mocht het anders zijn, dan moeten we het oplossen binnen dat beleidsproduct en anders komen we wel terug naar de raad. En de vraag, wanneer verwacht het college dan meer duidelijkheid rondom het geld over, voor nieuwkomers? Antwoord, hoe verder in het jaar dat we zijn, hoe meer duidelijkheid dat we hebben natuurlijk. En dan, laten we zeggen, het tweede halfjaar weten we beter of ze toereikend zijn. En zijn er andere scenario's geschreven? Nee, die worden op dit moment ... Zijn die niet geschreven. Dan, een derde blokje gaat over werk. Rijswijks Belang vroeg, hoe zit het nou met die premie arbeidsinschakeling? Er zijn toch andere manieren die zeker zo goed werken? Goede begeleiding, kennis en zo. Mee eens, maar voor mij en voor de coalitie staat, college, moet ik zeggen, aan het werk helpen centraal op alle mogelijke manieren die we maar kunnen verzinnen. Dit is er een van. We onderzoeken of er een premie ... Of dat kan bijdragen of een stimulans kan zijn om te werken. Is zeker niet de enige, ook niet de belangrijkste, maar wel een. En als het gaat om jeugdwerkloosheid, die vraag vroeg, stelde D66, kunnen we daar actuele cijfers enzovoort voor krijgen? Alles wat er is, sturen we u deze week op. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kunnen wij de eerste termijn concluderen en dan gaan wij ... Ik sla bijna de allerbeste van stal over.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Binnen mijn portefeuille veiligheid zijn er door mevrouw Van Schie van het CDA en door de heer Stuij van de Rijswijkse VVD vragen gesteld over de maatschappelijke weerbaarheid. Vanwege het belang van dit onderwerp om voorbereid te zijn op hybride en militaire dreigingen, en aannemelijk is natuurlijk een scenario dat we te maken kunnen krijgen met grootschalige stroomuitval, is onze projectleider extern al geworven en gestart. Het korte antwoord is, dat uitvoeringskader wat opgesteld wordt, zal in het najaar klaar zijn. Inventarisatiefase is op dit moment volop ... Daar zijn we mee bezig. En dat houdt in, vooral in kaart brengen van de huidige situatie. Bestaande sociale netwerken, lopende projecten en initiatieven binnen de organisatie en in de stad. En we gaan ook gesprekken voeren met maatschappelijke partners, inwoners en bestuur. En dit doen we ... We volgen hierbij de VNG handreiking langs de zes pijlers. Eigen continuïteit van de gemeentelijke organisatie, crisisorganisatie, vitale voorzieningen, sociaal weefsel, zelfredzaamheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, samenleving als overkoepelend systeem. De verwachting is dat de inventarisatiefase in september afgerond zal worden en die bevindingen zullen worden vertaald in een uitvoeringskader. En buitenom het inventariseren van de huidige situatie, hebben we ook een aantal goede acties uitgevoerd, mogelijk heeft u die gezien. Maar dat lijkt me wel goed om ze ook hier aan u te benoemen. Allereerst de communicatiecampagne richting inwoners, met de landelijke Denk vooruit-campagne. Twee, een filmpje om te communiceren richting inwoners over het noodpakket, via verschillende kanalen uitgezet. Drie, een communicatiecampagne richting ondernemers van Rijswijk, ook via de nieuwsbrief van Economische Zaken zal hierover verder gecommuniceerd worden, omdat we ook onze ondernemers natuurlijk goed moeten voorbereiden. Interne communicatie richting onze

medewerkers. En vanuit de crisisorganisatie regionaal wordt een actueel plan opgesteld voor de distributie van nooddrinkwater. Dus dit zijn ... De komende periode worden nog meer plannen uitgewerkt en een daarvan vind ik ook een belangrijke om te noemen. Dat gaan we doen met maatschappelijke welzijnsorganisaties, waaronder ook de bewonersorganisaties. Die hebben ook bij mij ook eerder aangemeld, dat ze heel graag over maatschappelijke weerbaarheid een actieve rol willen inspelen. Dus dat is ... Omdat we er geen middelen voor hadden, hebben we dan alvast de middelen in de eerste halfjaarrapportage aan u gepresenteerd. En dan heeft u ook een vraag gesteld, mevrouw Van Schie, over het plan van aanpak. Even wachten. Over de wet betaalbare huur, wanneer dat gereed zal zijn. Daarvan heb ik begrepen dat het aan het einde van het jaar, dus in het laatste kwartaal, gereed zal zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. Dan concludeer ik nu wel de eerste termijn en ik kijk even rond naar de tweede termijn. Doe ik even het rondje weer. Fractie van DENK geen aanvullende vragen? Nee. PRO Rijswijk? Gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. En dank ook aan de leden van het college voor de beantwoording van onze vragen. Naar aanleiding van de antwoorden hebben wij nog wat vervolgvragen en ik zal ze in dezelfde volgorde stellen als tijdens de eerste termijn. De eerste gaat over het programma nieuwkomers. We zijn wel benieuwd, naar aanleiding van het antwoord van de wethouder, wanneer de wethouder verwacht wel wat meer duidelijkheid te krijgen over het programma. Er staan namelijk best wel wat zorgelijke dingen in de halfjaarsrapportage over de migratiekrater onder andere en daar heb ik de wethouder niet over gehoord. En is de wethouder bereid om de raad te informeren met een raadsinformatiebrief, zoals bijvoorbeeld het vorige college het goede gebruik had om de raad ieder kwartaal te informeren over de ontwikkelingen op het gebied van nieuwkomers? Ben ik benieuwd of dit college dat goede gebruik wil voortzetten. Dus daar zou ik graag een antwoord op willen hebben. Pardon, voorzitter. Eigenlijk hetzelfde voor wat betreft het welzijnswerk. De wethouder schetst een aantal ontwikkelingen die wat PRO Rijswijk betreft als behoorlijk zorgelijk te bestempelen zijn. En we zouden toch wel graag wat meer duidelijkheid en wat meer concrete informatie van de wethouder willen hebben over hoe hij verwacht dat we die ontwikkelingen het hoofd gaan bieden en hoe wij verwachten dat we die verandering tot een succes gaan brengen. Dus ook daar zou ik eigenlijk willen vragen of de wethouder bereid is om de raad wat nader te informeren, eventueel met een brief. En het antwoord op de laatste vraag over Vitaal Plus, het is goed om te horen dat het aandacht heeft van de wethouder en dat er huisartsen benaderd worden, dat er werkbezoeken zijn in juli en dat de pilot geëvalueerd zal worden. Tegelijkertijd vinden we toch dat een deelname van 5 mensen, waar er 29 plekken beschikbaar zijn, tot wat meer actie noopt. En we zouden dan ook graag aan de wethouder willen vragen of zij bereid is om ons wellicht niet een volledige evaluatie, maar een korte stand van zaken te sturen voor de begroting, zodat we eventueel daar nog tijd hebben om bij te sturen, mocht dat nodig zijn. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. De fractie van de Rijswijkse VVD.

De heer Stuij: Dank, voorzitter. Dank aan het college voor de beantwoording van de vragen. Verder geen vervolgvragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van Beter voor Rijswijk nog iets? Nee, dank u wel. Fractie van Rijswijks Belang? Nee. Fractie van Wij. Rijswijk? Nee. Fractie van Forum voor Democratie nog verheldering nodig? Nee. CDA Rijswijk? Nee. Even kijken, tot slot fractie van D66 Rijswijk? Gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Het ligt ongetwijfeld aan het feit dat ik dit voor het eerst in deze positie doe, maar er zijn toch een aantal punten die extra vragen oproepen, zoals onderwijs. Wethouder

Van Bentvelzen, het is een beetje lastig, altijd achteromkijken. Ik had het over 2 andere bedragen, namelijk 3 ton en 290.000 euro. U heeft het over 60.000 euro. Dat gaat inderdaad naar iets van kunst, maar het gaat dus over 3 ton en 290.000 euro. Misschien kunt u nog even navragen hoe dat dan precies zit. Over de realisatiestimulans hadden we toch wel een aanvullende vraag. Wethouder Van Damme licht toe van, we hebben al veel geld uitgegeven aan de groei van de stad. Dat klopt, dat hebben we in de coalitie de vorige 4 jaar zeker gedaan. Maar er komt nog zeker een aantal jaren aan waarin we gaan groeien en het lijkt me heel verstandig om daar gezamenlijk als raad afspraken over te maken om dit geld, wat specifiek bedoeld is voor de groei van de stad, te faciliteren. Wij hebben hier als raad uitgebreide gesprekken gehad over voorzieningen en ik kan me bijna niet voorstellen dat de andere fracties niet verder willen praten over die voorzieningen en hoe we dit geld daar verder voor gebruiken. Wij willen in ieder geval voorkomen dat dit geld gebruikt wordt om gaten te dichten van andere uitdagingen die we ook vanuit het rijk krijgen, om het maar zo te zeggen. En we willen heel graag dat dit wordt besteed aan dingen waar onze inwoners in de stad echt wat van merken en wat van hebben, omdat de stad groeit. Dan ten aanzien van de vraag over de tabel in de meicirculaire. Inderdaad, de meicirculaire is de laatste stand van zaken ten aanzien van financiën. Wij hebben gisteren op de tafeltjesavond echt geprobeerd met ambtelijke ondersteuning om daar nu een eindinzicht van te krijgen en dat is gewoon heel erg ingewikkeld. Want uit de nieuwe tabel kun je een heleboel dingen niet halen. Dus ik vroeg me af, en dan met name rondom de ambities van de coalitie, waar inmiddels meerdere tabellen over bestaan, of dat met de informatie van de meicirculaire we daar een nieuw overzichtje van kunnen krijgen. En dat mag ook gewoon via de griffie per mail wat ons betreft. Ik laat de vraag over de groene reserve. Wij begrijpen heel goed dat de bestemmingsreserves konden, maar de vraag ging over, waarom heeft u specifiek hiervoor gekozen? En als we met elkaar dat groen zo belangrijk vinden, er nu eindelijk geld is om dat te doen, waarom hebben we niet gekozen voor een structurele oplossing in het budget? Dat was een van de vragen. En eigenlijk was ik dus best wel nieuwsgierig wat de andere wethouder daarop te zeggen had. Maar die kreeg de kans niet. Volgens mij delen wij namelijk de wens om daar wat aan te doen, dat onderstreept u ook. Ik maak me ook toch nog wel wat zorgen over dat maaien in 2026. Want u gaf letterlijk aan, dat geld is op, maar het komt wel goed. En wij vragen ons dan af, hoe dan als het geld op is? Hoe gaat u dat financieel regelen als dat op is? U zegt ook over monumenten en kunstwerken, het wordt nu omgezet naar een exploitatiebudget. Dat is fijn om te weten, maar ook dan denk ik dat er een onderhoudsplan of een plan nodig is over hoe we dat gaan doen. Komt dat er dan? Is de vraag. En dank u wel voor de toezegging, voorzitter, dat we heel veel cijfers krijgen over jeugdwerkloosheid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u.

Mevrouw Van de Waart: Heel veel verwacht ik dan.

De voorzitter: Geef ik graag in de tweede termijn het woord aan wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. En dank ook voor de aanvullende vragen vanuit D66. Ik zal de vraag over de bestemmingsreserve groen maar even niet beantwoorden. Die laat ik dan even aan mijn collega, want u was heel erg benieuwd naar het antwoord. Dus daar ben ik misschien ook wel benieuwd naar dan. Toch even over die realisatiestimulans, er ligt nu een voorstel. Het voorstel is om die realisatie van incidentele middelen ten gunste te laten komen van de algemene middelen. En een deel gaan we daarvoor gebruiken voor het versterken van de financiële gezondheid. Lijkt me een heel wezenlijk deel, zodat we voor eventuele voorzieningen die we gaan realiseren financiering kunnen aantrekken op een financieel gezonde manier. Dat gesprek over die voorzieningen en wat er allemaal nodig is voor de stad, dat heeft u wat mij betreft ook doorlopend ... Dat voeren we doorlopend met elkaar, met de stadsberaad of bij de begroting. Daar waar je

jullie keuzes ook kunt zien. Dus voor nu is het heel simpel dat er geen apart plan komt. Maar dit is het kader en het voorstel van het college.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, mevrouw Van de Waart wil u graag interromperen.

Mevrouw Van de Waart: Dank u. Ik wilde eigenlijk gewoon een concreet voorstel doen voor de heer Van Damme. Kunnen we dan dit onderwerp meenemen in het volgende stadsberaad, dat we met elkaar daar als raad in ieder geval het gesprek erover kunnen hebben? Dank u wel.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Voorzitter, mevrouw Van de Waart, u kunt altijd het gesprek met het college aangaan, dus dat is ... Lijkt me ook een goed moment om daarover te spreken, over de stadsberaad. Maar in de begroting kunt u concreet ... Daar wijst u middelen toe aan bepaalde activiteiten en projecten. Dus dat is een middel waarmee u uitgaven voteert, om het zo maar even met een moeilijk woord te zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart, ter interruptie.

Mevrouw Van de Waart: Misschien ... Het is volgens mij een heel concreet voorstel, dat helemaal geen kwaad kan. Als verder iedereen het met de heer Van Damme eens is, dan kunnen we over tot de orde van de dag. Maar we hebben zo veel gesprekken gehad over voorzieningen voor de stad, dat het me heel logisch lijkt dat we met de raad die 19 miljoen bespreken over hoe we dat gingen besteden. En wethouder Van Damme heeft er natuurlijk financieel verantwoordelijk voor. Er is ook nog een wethouder die verantwoordelijk is voor deze voorzieningen en de groei van de stad. En misschien wilt u dat in ieder geval even met deze wethouder overleggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Gaat u verder, mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme: We hebben het overlegd, want het voorstel van het college ligt hier. Het wordt aan de algemene middelen toegevoegd en een deel daarvan wordt voor de financiële gezondheid gebruikt. En bij de begroting gaan we een afweging maken over waar we de middelen aan gaan besteden. En voor het voorzieningenniveau lopen aparte trajecten, waar die wethouder die daar verantwoordelijk voor is, mee aan de gang zal gaan. Dat is mijn antwoord.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Damme: Dan was er nog een vraag die mevrouw had over een nieuw overzicht van de tabel coalitieakkoord, want u komt er met de ambtenaren niet uit. Dat verbaast mij eerlijk gezegd. Ik denk, dat moet toch wel lukken. Maar als er een nieuw overzichtje gemaakt kan worden, dan sturen we dat gewoon even toe naar iedereen, als u dat wat meer helderheid geeft.

De voorzitter: Dank u wel. Kan ik daaruit concluderen dat u toezegt dat u een nieuw overzichtje stuurt, zodat het ietwat helderder is? Is dat ...

De heer Van Damme: Ja, dat kunt u concluderen voor volgende week.

De voorzitter: Perfect, dan noteren we die even. Dank u.

De heer Van Damme: Maar het blijft altijd ... Er zitten heel veel, 100.000 regels achter.

De voorzitter: Geloof ik graag. Geef ik graag het woord in tweede termijn aan, zoals we de volgorde doen gebruikelijk, de eerste locoburgemeester, wethouder Van Bentvelzen. Gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, om te beginnen, begin ik graag bij de fractie van PRO. En die geef ik bij dezen de toezegging om een stand van zaken voor de begroting naar u te doen toekomen. Ik ben daar zelf ook heel erg benieuwd naar eigenlijk, dus dank voor die vraag. En daarnaast, de tweede vraag die ik had, excuses dat ik mij vergiste in de cijfers, maar het antwoord verandert eigenlijk niet. Want zowel die 3 ton als die 290.000 euro is bedoeld voor de uitvoering van het IHP en zowel de 300K in '26 bedoeld voor de storting in de bestemmingsreserve kunst in de openbare ruimte, geldt dat ook voor de 290.000 euro. Dat heeft te maken met de nieuwe gebouwen of gebouwde scholen. Voorzitter, dat waren de 2 vragen die ik had in het tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Weterings voor uw beantwoording.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. En ook het forum bedankt voor de vervolgvragen. D66 vroeg of er een onderhoudsplan komt voor kunst. Nee, er komt geen onderhoudsplan voor kunst, want onderhoud van kunstwerk op basis van jaarlijkse inspecties, daar hangt een vast bedrag aan vast. En u vroeg ook waar we het geld vandaan gaan halen om te blijven maaien in de tweede helft van 2026. Als we de budgetaanvraag van 237.000 euro van de eerste halfjaarsrapportage dadelijk kunnen ontvangen, dan kunnen we gewoon blijven maaien. En daarmee draaien we eigenlijk de bezuiniging terug, wat in is gevoerd in 2025 en daarmee kunnen we gewoon blijven maaien in het groenbeheersplan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Dan wethouder Finke voor uw tweede termijn.

De heer Finke: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de PRO-fractie als ik goed begreep, schrik aangejaagd. Dat was niet de bedoeling. Ik denk juist dat er in het sociaal domein superveel innovatie op dit moment aan de gang is, wat uit moet wijzen wat wel en wat niet functioneel is en wat zijn doelen bereikt. Ik wil daar ook wel op toezeggen dat ik dat ook inzichtelijk ga maken naar het nieuwe project toe, dus de AZWA-middelen. Ik doe daar een toezegging in om daar, laten we zeggen, vlak na de zomer een brief uw kant op te doen komen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Zou u hem even heel kort kunnen herhalen, zodat de griffie hem kan noteren, de toezegging?

De heer Finke: Ik doe een toezegging om na de zomer, vlak na de zomer zei ik, dus dat zal september zijn, een brief toe te sturen over de innovatie in het welzijnswerk slash AZWA, IZA, GALA.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Wethouder Peters, gaat uw gang.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een verhelderende vraag van PRO, terecht. Ik had eigenlijk het woord migratiekrater kende ik alleen vanuit de landelijke context en daar zou het dan een tekort moeten zijn dat daar ontstaat door jarenlange opvang crisis en achterstanden bij de IND enzovoort. En ik kan me voorstellen dat, ergens gaan er wel stemmen op, dat zou kunnen zijn dat dat ooit gevolgen zou hebben naar de uitkering richting gemeentes. Dat is helemaal geen duidelijkheid over, hier heb ik niks van gehoord. Maar ik heb dat ... Is dat wat PRO eigenlijk bedoelt te vragen? Zou ik even willen verifiëren, anders zit ik antwoord te geven op de verkeerde vraag.

De voorzitter: Gaat u uw gang, bij hoge uitzondering.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Nee, de gevolgen van de migratiekrater zelf, ik geloof best dat de wethouder die ook nog niet helemaal in kaart heeft gebracht. Vandaar ook het tweede deel van mijn vraag, of de wethouder bereid is om de traditie die we in de vorige periode hadden om de raad elk kwartaal te informeren over de ontwikkelingen rondom nieuwkomers, om die voort te zetten. En dus binnen nu en drie maanden die eerste eerstvolgende brief naar de raad sturen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Dan had ik de vraag goed begrepen en dat tweede zeg ik toe.

De voorzitter: Mooi.

De heer Peters: Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Peters zegt toe dat hij dat iedere drie maanden gaat ... Genoteerd, mooi. Geef ik graag het woord aan burgemeester Sahin. Geen tweede termijn, geen vragen meer gehad? Mooi, dan sluiten wij wat dat betreft agendapunt 3 af. En deze gaat uiteraard als besprekingsstuk richting de raad.

4. Raadsvoorstel Vaststelling Kadernota 2027 (RV 26 023)

De voorzitter: Gaan wij naar agendapunt 4, het Raadsvoorstel Vaststelling Kadernota. We gaan weer het rondje maken en ik wil graag beginnen bij de fractie van D66 Rijswijk. Wie mag ik het woord geven? Het is altijd een verrassing, mevrouw Van de Waart. Gaat uw gang. Dan blijft iedereen wakker.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Sommige dingen zijn nog even wennen voor mij. Voorzitter, afgelopen 4 jaar is er flink geïnvesteerd in de stad en als het aan D66 ligt, blijven we dat doen. Op een verstandige manier natuurlijk, maar de realiteit is ook dat de groeiende stad vraagt om meer investeringen en meer groen. De investeringen moeten ook toekomstbestendig zijn, het gaat niet alleen over vandaag en morgen, maar ook over het Rijswijk van de toekomst. Voorzitter, de voorliggende kadernota is grotendeels beleidsarm, met uitzondering van de pagina over de uitwerking van het coalitieakkoord en veel van onze vragen zullen daar dan ook over gaan. Voorzitter, na de tafeltjesavond is onze fractie goed geïnformeerd over de onderbouwing van de verwachte opbrengsten van de bestaanszekerheid. Daar gaat dus mijn eerste vraag over. Zoals opgenomen in het coalitieakkoord en verwerkt in de kadernota. Ons beeld is dat deze opbrengst voor Rijswijk te ambitieus wordt ingeschat. We staan achter meer preventie, voor de duidelijkheid, eerder en betere hulp bieden. En ondersteunen dus op zich ook de ambitie om dit op te pakken. Tegelijkertijd pleiten we voor realistisch, gemotiveerd en gedegen begroten binnen financiële kaders. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat vanaf 2027 direct 450.000 euro aan opbrengsten wordt gerealiseerd, terwijl er pas in hetzelfde jaar 2027 wordt begonnen met extra investeren. Op basis van de ervaringen bij andere gemeenten, hebben wij gehoord, vinden we dat een optimistische aanname en dat is een risico. Het is belangrijk om zorgvuldig te ramen en ze erkennen dat voorgenomen maatregelen niet direct, maar stapsgewijs effect hebben en leiden tot lagere kosten. Onze vraag aan het college is dan ook, kan het college in de begroting een ingroeipad verwerken? Kan het college toezeggen te motiveren hoe dit per regeling op basis van de ervaring van andere gemeenten naar verwachting zal verlopen? Dat is mijn eerste vraag. Dan de subsidieregeling voor woningisolatie. Het college kondigt aan dat de gemeentelijke bijdrage voor de subsidieregeling woningisolatie in 2027 gaat stoppen. We hebben hierover 2 vragen. 1, kunt u ons in Q1 van 2027 voorzien van een nieuwe

evaluatie van de subsidieregeling zoals die nu is tot en met 2026? Zodat we ons als raad, onze controlerende taak kunnen vervullen en kunnen leren van de huidige regeling. 2, als de huidige regeling stopt, hoe gaat dit college dan wel de doelen behalen om meer woningen te isoleren en energie te besparen? Mijn volgende punt, voorzitter, gaat over de lokale media. Het college stelt voor 10.000 euro per jaar te reserveren voor lokale media. En D66 vindt de lokale media echt enorm belangrijk, geen goede lokale democratie zonder goede lokale journalistiek. Zou het college kunnen toelichten waar dit toch best wel bescheiden bedrag voor bedoeld is en hoe verhoudt zich dat tot de ontwikkeling van de regionale omroep? Op welke wijze gaat dit geld gespendeerd worden, op basis van welke grondslag en op welke manier zorgt het college dat de onafhankelijkheid van de journalistiek wordt gewaarborgd? Kortom, we vinden dit een heel belangrijk punt en denken graag mee. Het college is ook voornemens om 3 jaar 50.000 euro te investeren in sportaccommodaties om ze schoon, heel en veilig te maken. Het is ons niet duidelijk waar dit geld naartoe gaat, welk probleem we oplossen en we zien dan ook heel graag wat toelichting daarop. Het volgende gaat over de maximumsnelheid op de hoofdwegen. Het college stelt in de kadernota het volgende, de maximumsnelheid op de hoofdwegen wordt niet verlaagd naar 30 kilometer per uur. Wat bedoelt u eigenlijk precies met hoofdwegen? En graag horen we om welke wegen het hier gaat. En wijkt dit af van de vastgestelde mobiliteitsvisie? Graag ontvangen we daarom hiervan een kaartje, zodat we dit kunnen vergelijken met het kaartje zoals vastgesteld door de raad in de mobiliteitsvisie. En dan kunnen we daarnaar kijken en beoordelen. Voorzitter, bijna alle partijen in deze raad, zowel coalitie als oppositiepartijen, hebben het regenboogakkoord ondertekend. Wij. Rijswijk, Beter voor Rijswijk, PRO Rijswijk, VVD, CDA Rijswijk en natuurlijk ook wij als D66 Rijswijk. Mooi nieuws, want er is dus brede steun voor de uitvoering van dit akkoord de komende periode. Kan het college toezeggen dat ze ervoor gaat zorgen dat de afspraken uit het regenboogakkoord worden uitgevoerd? Kunt u toezeggen de raad over de plannen voor aankomende 4 jaar begin 2027 te informeren? En de vraag aan de wethouder zou ook zijn, zijn hier voldoende middelen voor gereserveerd in de kadernota of kunnen de ondertekenende partijen hier nog bij helpen tijdens de besluitvorming in de kadernota of de begroting? Tot slot, voorzitter, wat meer technische vragen. Er wordt geschreven dat er aanpassingen van tarieven zoals de OSB, afvalstoffenheffing en rioolheffing integraal worden afgewogen. Wij vroegen ons af, wat bedoelt u hiermee en mogen we ervan uitgaan dat de rioolheffing en afvalstoffenheffing gewoon kostendekkend blijven zoals dat hoort? De laatste vraag gaat over de indexatie. Waarom houden we een andere indexatie aan voor de gemeenschappelijke regeling dan voor de gemeente zelf? Dat is 3,8 versus 2,1 procent. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Dan geef ik graag het woord aan de fractie van Rijswijks Belang. Gaat uw gang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. En dank aan het college voor de kadernota. En we realiseren ons natuurlijk dat dit een nieuw college is dat nog maar kort onderweg is. Het coalitieakkoord ligt er pas een maand en toch zien we als Rijswijks Belang al een duidelijk verschil als we de jaarrekening en de kadernota naast elkaar leggen. Duidelijk een andere koers en daar is Rijswijks Belang natuurlijk heel blij mee. We hebben voor nu geen technische of inhoudelijke vragen. We zijn natuurlijk wel het kaderdebat aan het voorbereiden. En met het oog op dat komende kaderdebat willen we de andere fracties in ieder geval wel één gedachte meegeven. Rijswijks Belang is verheugd dat de financiële positie van onze gemeente is verbeterd en dat de algemene reserve verder kan worden aangevuld. Dat is een goede ontwikkeling en tegelijkertijd vinden wij dat deze verbetering geen reden mag zijn om alle financiële ruimte direct in te vullen met nieuw beleid of allerlei nieuwe uitgaven. Juist in financieel onzekere tijden past een bepaalde mate van terughoudendheid en voor ons blijft een solide en houdbare begroting het uitgangspunt. Dat betekent niet dat er wat Rijswijks Belang betreft geen enkele ruimte is voor nieuwe initiatieven. Integendeel, er moet juist ruimte blijven voor

kleinschalige, doelgerichte plannen die onze inwoners direct raken en met relatief beperkte middelen een zichtbaar verschil maken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. De fractie van Wij. Rijswijk? Nee. Dank u. De fractie van CDA Rijswijk? Gaat uw gang, mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, voorzitter. In de kadernota staat nog niet zo heel veel, behalve een aantal uitgangspunten van het coalitieakkoord en de berekeningen. Wij onderschrijven de uitgangspunten voor de begroting en de vervolgstappen die in de kadernota vermeld staan. En wij vragen ons wel af of het altijd mogelijk is om structurele uitgaven met structurele middelen te dekken. Voorts vragen wij ons af of er een kengetal te geven is voor wat een voldoende risicoreserve is. We hebben ook als vraag, zijn er mogelijkheden om steunstructuren en bijvoorbeeld buurthuizen uit te breiden? Zit dat al in de kadernota besloten? En tenslotte vinden wij het een goede zaak dat de lokale heffingen lager blijven dan gemiddeld in de regio Haaglanden, ook gelet op de populatie van Rijswijk. En wij zouden graag dit de komende jaren handhaven als dat mogelijk is. In dit agendapunt doe ik alleen en dat komt ook goed uit zo te zien ... Ben mijn collega even kwijt. Hij heeft mij dit toevertrouwd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Geef ik graag het woord aan de fractie van DENK-PGenR, indien het een bijdrage heeft.

De heer Ouarraki: Dank, voorzitter. Ik heb een aantal vragen, allereerst over de vrijval energiemaatregelen. Dit college wil de gemeentelijke bijdrage aan energiemaatregelen van 1,7 miljoen laten vrijvallen. In de stukken staat nergens toegelicht waar dit precies van ten koste gaat. Mijn vragen aan het college zijn als volgt, met welke projecten en subsidies gaat het college concreet stoppen en welke effecten heeft dit op de energietransitie en het isolatieniveau van woningen? Graag een uitgebreide toelichting. In het coalitieakkoord staat dat het college oog heeft voor energiearmoede. Hierover de volgende vraag. Welke concrete projecten, behalve de energiefixers, blijven bestaan als het gaat om de aanpak van energiearmoede in Rijswijk? Dan nog over bestaanszekerheid. Dit college heeft een structurele besparing ingeboekt van 450.000 euro per jaar op bestaanszekerheid. Deze besparing zou volgens het college behaald moeten worden door een investeringen in wijkteams en vroegsignalering. De wethouder heeft ook tijdens het vorige forum aangegeven dat achter de ingeboekte besparing geen berekening zit, maar dat dit slechts een inschatting is. Mijn fractie heeft om die reden grote twijfels of deze besparing behaald zal worden. Als ik kijk naar de uitgangspunten die in de kadernota staan, dan zie ik staan dat tekorten in eerste instantie binnen een beleidsprogramma worden gecompenseerd. Mijn vraag is, als de ingeboekte besparing op bestaanszekerheid niet behaald wordt, betekent dit dan dat het college dit in eerste instantie binnen het beleidsproduct inkomensregelingen wil gaan oplossen? En tot slot, voorzitter, een vraag over de solvabiliteitsratio. In de kadernota 2026 stond als uitgangspunt dat de solvabiliteitsratio als ondergrens 20 procent heeft. Ik zag in deze kadernota hier niks over staan. Mijn vraag aan het college is, waarom staat er in deze kadernota hierover geen uitgangspunt? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de fractie van Beter voor Rijswijk. Geen bijdrage? Dank u wel. De fractie van Forum voor Democratie. Gaat uw gang.

De heer Fischer: Bedankt, voorzitter. FvD Rijswijk die herkent zich in de vragen die aan de overkant worden gesteld over de hoofdwegen. Welke zijn al dan niet beoogd op 30 kilometer, dan wel 50 kilometer per uur, of nog harder waar mogelijk natuurlijk wat ons betreft? Ik denk dat we het met een andere invalshoek vragen dan de overkant, maar daarom niet minder dat wij daar ook antwoord op willen krijgen. Daarnaast hoor ik ook

aan de overkant dat het gaat over onafhankelijke journalistiek. Wellicht kan D66 ons erop wijzen waar we dat dan kunnen vinden. Wat ons betreft springt de journalistieke kwaliteit er niet van af. En ik moet nog een kritisch en correct stuk tegenkomen vanuit die subsidieslurpers, dus ik hoor graag waar dan die kritische journalistiek op dit moment uit bestaat.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fischer. Geef ik graag het woord aan de fractie van PRO Rijswijk. U mag wat mij betreft een punt van orde maken. Moet u hem even aanzetten.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik zou heel graag via u willen vragen of de Forum voor Democratie ons in plaats van de overkant gewoon D66 Rijswijk zou willen noemen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Fischer, zou u voortaan partijen bij naam willen noemen?

De heer Fischer: Waarvan akte.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Malsen, PRO Rijswijk, gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik zit er helemaal klaar voor. Ook over de kadernota waren de meeste van onze vragen al beantwoord gisteren tijdens de tafeltjesavond, een aantal ook niet. En voor een aantal vragen die we nu gaan stellen, kregen wij naar aanleiding van gisteravond pas inspiratie, dus er komen er een aantal. De eerste, in aanvulling op wat de heer van DENK-PGenR zei over het vrijvallen van 1,7 miljoen aan geld voor energiemaatregelen. Naast de vragen die DENK-PGenR stelde, hebben wij ook nog de aanvullende vragen. Zijn er inwoners, corporaties of andere partijen waarmee verplichtingen aangegaan zijn in het kader van het isolatieprogramma? En hoe borgt het college dat die worden nagekomen nu dat dit geld vrijvalt? Dan wat vragen over de 50 naar 30 plannen. De eerste vraag die we hadden, was al gesteld door D66, sluiten we ons bij aan, gaat over welke wegen. En de tweede vraag gaat over participatie. Is het college zich ervan bewust dat er al allerlei participatie heeft plaatsgevonden rondom het verlagen van de snelheid op een aantal wegen, in de trant of in het kader van de mobiliteitsstrategie? En dat er nu dus bij bewoners verwachtingen leven over verkeersveiligheid en het afschalen van 50 naar 30 kilometer per uur op sommige straten. En als het college dan voornemens is andere wegen dan de hoofdwegen niet meer af te schalen naar 30 kilometer per uur, gaat het college dan ook de mobiliteitsstrategie aanpassen en wanneer kan de raad een voorstel hiertoe verwachten? Dat is namelijk een raadsbevoegdheid. Even kijken, over het groenbeleidsplan hadden we ook nog een vraag. Daar hebben we best wat ambities in opgenomen recentelijk die we iets meer budget hadden willen meegeven. Daar was destijds brede steun voor, voor dat groenbeleidsplan. We willen immers allemaal dat Rijswijk een groene gemeente blijft. Hoeveel ruimte is er op dit moment nog voor deze plannen? Over sport. Er staat in de kadernota dat we zorgen dat sportaccommodaties schoon, heel en veilig blijven. Tegelijkertijd groeit Rijswijk de komende jaren flink en zien we dat sport steeds vaker wordt genoemd in relatie tot jeugdhulp, gezondheid, preventie, welzijn, onderwijs. Is de ambitie van het college op het gebied van sport breder dan wat er nu in de kadernota is opgenomen en op welke manier gaat de raad de komende periode meer over sport terugzien? Het coalitieakkoord spreekt de ambitie uit om juist bedrijven die bijdragen aan een groene groei en een circulaire economie ruimte te bieden in Rijswijk. Als wij de ambtenaren goed hebben begrepen, staat het onderwerp circulaire economie echter nog in de kinderschoenen, waarbij vooral aansluiting wordt gezocht bij de provincie en de MRDH. Op basis van welk beleidskader of welke agenda moeten we die ambitie de komende jaren vorm gaan geven? En in het kort eigenlijk, hebben wij een Rijswijkse visie op wat circulaire economie is? En dan nog een vraag over de bezuiniging van 450.000 euro op bestaanszekerheid. Eigenlijk dezelfde vraag als DENK-PGenR stelde, maar ik wil hem ietsje aanscherpen. Want wij hebben de toezegging die de wethouder gedaan heeft ietsje anders geïnterpreteerd. Wij hebben namelijk

gehoord dat de wethouder zei dat er niet bezuinigd zal worden als die 450.000 euro niet gehaald wordt op inkomensregelingen. Kan de wethouder deze toezegging bevestigen en kan het college daarbij ook aangeven welke regelingen dan dus ook ongemoeid zullen blijven? En de laatste vraag gaat over de aanbevelingen die de Rekenkamer onlangs gedaan heeft in het kader van bestaanszekerheid. Het college heeft toegezegd het grootste deel van die aanbevelingen op te volgen. Maar we zouden graag van het college willen horen wanneer zij de raad over de voortgang van het implementeren van die aanbevelingen willen informeren en of ze bereid zijn om daar voor het einde van het jaar nog een raadsinformatiebrief over te sturen. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Geef ik graag het woord aan de Rijswijkse VVD. Gaat uw gang, mijnheer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, de Rijswijkse VVD staat voor gezond financieel beleid en het is goed dat we dat blijven voortzetten. Waar we ondertussen ook scherp blijven met, zoals de wethouder net al aangaf bij het vorige onderwerp, rust, reinheid en regelmaat. Het is goed dat wij via de kadernota straks in de begroting de mooie plannen uit het coalitieakkoord gaan uitwerken en wij kijken uit naar die uitwerking.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Geef ik graag het woord, omdat de eerste termijn afgelopen is, aan mijnheer Van Damme voor uw eerste termijn. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel. Fijn dat de kadernota met belangstelling is gelezen en het biedt in ieder geval wat ons betreft voldoende kaders mee om de begroting te gaan uitwerken deze zomer. En we hebben er zin in en we hebben tijd zat sinds Nederland is uitgeschakeld. Dus we gaan daar fors mee aan de slag. En al die dingen die we financieel hebben doorgerekend in het coalitieakkoord ... Want dat wil ik nog wel even benadrukken, het vorige coalitieakkoord was niet financieel doorgerekend, moesten we nog mee aan de slag de hele zomer. Nu is dat al gedaan en die plannen gaan we dus verder uitwerken en inkleuren en de uitkomsten ervan vindt u in die begroting. Dus om daarmee te beginnen. En is in ieder geval al winst en geeft ook rust, reinheid en regelmaat waar de VVD om vroeg. En dat vinden we fijn en daar kunnen we makkelijk mee aan de gang. Dan waren een aantal vragen gesteld over bijvoorbeeld de isolatiemaatregelen. Mijnheer Van Malsen van PRO, natuurlijk gaan wij verplichtingen die we zijn aangegaan aan. Er is een tussentijdse evaluatie, doe ik even uit mijn hoofd, voor geweest. Dat bleek dat toen niet zo heel succesvol was met hoe de verwachtingen toen liepen. En op een gegeven moment is er een einddatum aan gekoppeld en we hebben ervoor gekozen om onze lokale middelen uit dat isolatiefonds te halen. Want energie en isoleren is een verantwoordelijkheid van de woningeigenaar, maar ook vooral vinden wij, vanuit de rijksoverheid. En daar zijn ook legio potjes en maatregelen voor die je bij RVO kan aanvragen. En soms komen er nog eens extra middelen naar onze gemeente voor de aanpak van energiearmoede en die zetten we dan ook effectief in. De energiefixers blijven we sowieso doen. Maar we gaan vooral die energiearmoede aanpakken als er extra middelen vanuit het rijk komen, omdat daar die primaire taak en verantwoordelijkheid wat ons betreft ligt. U vroeg specifiek om toezegging wanneer ik een evaluatie van het programma ga toesturen. Het programma is echt pas afgerond op het moment dat alle verplichtingen ook zijn nagekomen. Dus soms kan je nu een afspraak hebben met een bepaalde VVE die je over een aantal of tweetal, drietal jaren pas echt tot besteding komt, of soms komen ze er ook helemaal niet uit. Dus het is wat lastig om daar dan nu al van te zeggen van, dan gaan we het eerste kwartaal 2027 een evaluatie van het hele programma doorsturen. Maar ik ben wel van plan om in 2027 daar een evaluatie over naar de raad te sturen, zodat u met zijn allen kunt kijken hoe dat programma is verlopen waar u in 2022 6 miljoen uit de algemene middelen heeft gereserveerd om tot 2026 de woningisolatie te subsidiëren. Dus ik kan nog geen concrete datum toezeggen, maar wel ergens in 2027, want

ik wil dat wel zo snel mogelijk doen. Want als je ergens mee stopt, moet je het ook goed evalueren, ben ik van harte eens met D66. Integraal afwegen van belastingen, wat bedoelen we daar nou mee? We willen het zo integraal afwegen dat we gemiddeld onder het regionaal gemiddelde van de gemiddelde woonlasten in de regio Haaglanden blijven. Dus kortom, we gaan niet aan alle knoppen tegelijk draaien. En u stelt dat het moet dat we bestemmingsheffingen 100 procent kostendekkend moeten hebben. Dat zijn ze hier in Rijswijk gelukkig niet, want die zijn voor wat betreft de afvalstoffenheffing 91 procent kostendekkend en de rioolheffing 93 procent kostendekkend, omdat we onder andere de kwijschelding niet toerekenen aan die bestemmingsheffingen. Dus wat dat betreft kan ik het, als het om die heffingen gaat, natuurlijk wel aankondigen en hebben we eerder al over gesproken, dat de CO₂-heffing vanuit het rijk echt wel zal gaan zorgen voor een stijging van de afvalstoffenheffing. Omdat de afvalverbranders dat een-op-een doorbelasten aan de afvalverwerkers en die afvalverwerkers dat gewoon weer doorbelasten aan de gemeente. Is gewoon een ordinaire belastingmaatregel vanuit het rijk wat mij betreft, maar wij mogen hem uitvoeren. Dat is wel ... Zo hoort het ook een beetje. Zo doen ze dat vaak, laat ik het zo zeggen. We zijn ook die deels uitvoeringsloket, krijg ik ingefluisterd uit de zijde van D66. Klopt in die zin ook. Dan van 50 naar 30, kunt u daar een kaartje van sturen? Is dat de mobiliteitsstrategie? We zijn 3, 4 weken bezig en we zijn al onze ambities aan het verwerken in de bestaande plannen. En of daar een aanpassing van de mobiliteitsstrategie aan de orde is, dat kan ik u nu nog niet toezeggen. Maar als dat zo zou zijn, dan sturen we die naar uw raad toe. En het kaartje over welke wegen het dan precies gaat, dat zijn we nog als college aan het uitwerken en uitdenken en ik kan daar dus op dit moment even geen concrete wegen van noemen. Maar als het zover is, dan informeer ik u natuurlijk sowieso over welke wegen dat dan gaat en welke financiële consequenties. Wat belangrijk is, van 50 naar 30, dat moet geen doel op zich zijn. Het doel moet zijn verkeersveiligheid. Dat je veilig met je rollator op straat kan, dat kinderen daar veilig op het trottoir kunnen spelen of in een speeltuin. Dat je veilig kan bewegen in het verkeer. Dan moet je kijken welke maatregelen passend zijn om de verkeersveiligheid te vergroten. En het zelfstandige doel van 50 naar 30, is wat dit college betreft toch echt doelredenering en wij kijken liever integraal naar de verkeersveiligheid. En ik hoop dat u dat ook zo vindt. Dan de solvabiliteit, iemand vroeg daar iets over. Ik moet even ... Mijnheer Ouarraki. Heel goed punt. Vorig jaar hebben we in de kadernota denk ik expliciet opgenomen, omdat de solvabiliteitspercentage richting grenzen of richting een waarde ging die echt wel waarschuwend waren. Dus daar we hebben op gestuurd ook, daar zijn we mee aan de slag gegaan. Daarom hebben we waarschijnlijk ook expliciet opgenomen dat we rond die 20 procent willen blijven of in ieder geval naar die 20 procent toe. Nu komen we uit op boven de 20 procent, blijven we sturen op gezonde financiële ratio's. Koppelen we daar geen getal aan van, het moet naar 25, want dan ben je ook alleen maar met het doel bezig naar 25. Maar we hebben dus wel oog voor die financiële gezondheid. Maar die ratio's die komen uit tabellen vanuit het rijk, vanuit de commissie BBV, vanuit de VNG, wat een gezonde solvabiliteit is. En de minimumwaarde, is meestal 20 procent bij gemeenten. Dat dat kan je ook anders inschatten voor andere organisaties, bijvoorbeeld een Avaluex, die hoeft wat mij betreft bijvoorbeeld geen hoge solvabiliteitspercentages te hebben, want daar staat de gemeente altijd garant voor als het daar misgaat. Dus dan heeft het geen zin om veel geld op te potten. Ik hoop dat dit een goede toelichting is, maar als u denkt van, volgende keer moet er wel een tabelletje in met de waardes van die solvabiliteit, kan natuurlijk altijd voor gezorgd worden. Het staat altijd ook in de jaarrekening en in de begroting, daar kunt u die ook vinden. Dan ga ik nog even kijken. Die energiematregelen, daar heb ik volgens mij ... Die SPUK voor de woningisolatie blijft gewoon bestaan. Dus dat woningisoleren gaat gewoon door, alleen met middelen vanuit het rijk. Dus we stoppen niet met woningen isoleren. Alleen we halen onze eigen middelen eruit, omdat de middelen die we krijgen van het rijk niet primair bedoeld zijn daarvoor. Althans, u maakt die keuze. U heeft die keuze toen gemaakt, deze coalitie maakt een andere keuze. Dan moet ik even kijken of ik nog meer vragen heb die ik kan beantwoorden. De circulaire economie, kan mijn collega van MKB misschien ook wat over zeggen. Moet daar een visie voor komen? We doen nu mee aan een lerend netwerk omtrent circulaire economie, maar er is ook

nog geen duidelijke ambitie op bestuurlijk niveau bij de provincie vastgesteld. Dus we volgen die ontwikkelingen wel en we moeten ook ambtelijk nog even goed zien hoe we dat goed kunnen beleggen. Maar de ambitie is natuurlijk wel dat we met circulaire economie echt stappen gaan maken. Wat circulair is en wat ons betreft, of tenminste, wat BV Nederland betreft, de toekomst. Dan, dat was nog 1 percentagevraag van D66 over die GR'en, waarom die een ander inflatiepercentage hebben dan de gewone andere programma's. Dat is omdat in de kaderbrief GR'en, die de wethouders financiën uit de regio opstellen, dat percentage hebben we meegenomen in de kaderbrief. Dus dat is de reden waarom het percentage afwijkt. En dat kan soms ook te maken hebben met cao's. Er worden ook al ... Er zijn heel veel verschillende inflatie-indexen die gebruikt worden voor lonen, prijsbijstellingen et cetera. Wij hanteren gewoon de gebruikelijke voor iedere vorm die we hebben. Dus voor de GR hebben we nu 3,8 is het geloof ik, uit mijn hoofd? Dat durf ik niet te zeggen. En voor de andere hanteren we het ... 3,8, fijn. Dat waren een beetje de antwoorden op de vragen die aan mij zijn gesteld. Voorzitter, voor zover mijn reactie in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Bentvelzen, gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En dank aan de raad. Goed dat het opvalt dat er extra geïnvesteerd wordt of geïnvesteerd wordt in sport, niet onbelangrijk. En de reden dat we die 50.000 euro expliciet hebben staan, is dat we geld reserveren om sportaccommodaties goed te onderhouden. Zo zorgen we dat we ze schoon, veilig en in goede staat laten blijven zodat iedereen daar prettig gebruik van kan maken. En als je dan nadenkt over het feit dat we normaal gesproken gewoon een onderhoudsplan overal onder hebben liggen, dan zou je denken, dan doe je dat daar toch in? En dat klopt ook wel. Alleen tegelijkertijd hebben we ook te maken met wat wij graag willen als college, maar volgens mij ook als raad. Is dat we sportaccommodaties zo waar het kan openbaar houden, zodat kinderen ook die niet op een sportaccommodatie zitten per se, maar daar wel kunnen spelen, voetballen bijvoorbeeld. En daar wil nog wel eens een hek sneuvelen of een gat in een doelnet komen en dat gebeurt steeds vaker. En dan kan je 2 dingen doen. Of je kan een hele boel hermetisch afsluiten en de goeden onder de kwaden laten lijden. En daar hebben we ook gesprekken over, want het is natuurlijk niet zo dat we ieder jaar het geld gaan oplussen, maar we kunnen daarmee ook wat sneller schakelen. En daarnaast is door PRO een vraag gesteld rondom de inzet van preventiemiddelen en of de ambitie nu eigenlijk groter of breder is dan nu in de kadernota is opgenomen. En ja, we ontvangen preventiemiddelen, dat klopt. Is dat genoeg? We doen best wel veel. Ik kan jullie wel ... Wat ik jullie kan meegeven, is, denk aan de verenigingsondersteuners die rondlopen op de verschillende verenigingen. De sportraad die ons gevraagd en ongevraagd van advies voorziet, de vervanging dit jaar nog van het Cruyff Court. En daarin hebben verenigingen wel een rol in het kader van preventie, bijvoorbeeld als we ook een scouting als een sportvereniging zouden beschouwen. En we steunen de verenigingen natuurlijk ook omdat de huur van die verenigingen voor alle accommodaties die zij moeten betalen niet volledig kostendekkend is, wat je dan ook weer als een subsidie zou kunnen zien. Daarnaast hebben we inzet van Haaglanden Beweegt in de wijken, wel in andere kleinschalige projecten, maar verder dan dat gaat het niet. En ik denk dat ik dan toch ook wel durf te refereren aan de woorden van uw eigen fractiegenoot, de heer Kösebaş. Volgens mij was dat vorige week, dat hij zelf aangaf van, laten we wel heel erg voorzichtig zijn door alles over de schutting heen te gooien als het gaat om preventie en dat dan neer te leggen bij een sportvereniging. Want laten we wel wezen, iedereen in deze zaal weet hopelijk wel waar die trainers vandaan komen. In ieder geval, in de voetbalwereld is het gebruikelijk dat de papa's, 9 van de 10 keer dan weliswaar, maar vaak de papa's, trainer zijn van het elftal waar de zoon in speelt. En als je die dan ook nog eens een keer als een soort verkapt psycholoog of opvoedpunt of opvoedondersteuning wil neerzetten, dan weet ik niet of je die mensen die je nu al heel moeilijk krijgt als vrijwilliger weet te behouden bij een vereniging. Want daar moet echt al keihard voor gewerkt worden bij de verschillende verenigingen, in alle vormen en maten, in alle verschillende sporten. Of

het nou voetbal, korfbal, handbal, je noemt alles maar op, dat is gewoon heel erg lastig. Dus ik denk dat we wel voorzichtig moeten zijn om preventie rondom bijvoorbeeld jeugdzorgproblematiek neer te leggen bij een vereniging of bij sport. Tegelijkertijd is zo'n, bijvoorbeeld een trainer of iemand op een sportvereniging, soms ook juist wel die vertrouwenspersoon waardoor een kind iets durft te zeggen. Dus het is wel heel erg van belang dat een sportvereniging is uitgerust en de wetenschap heeft van bijvoorbeeld hoe je moet melden bij Veilig Thuis als het zoiets betreft. Voorzitter, tot zover de vragen die ik had gekregen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. Wethouder Weterings, gaat uw gang.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. Ook aan mij de vragen. Zou ik graag willen beginnen bij de vraag van D66 over de lokale mediatoelichting, het bedrag van 10.000 euro. Hoe verhoudingen we tot de regionale omroep en hoe waarborgt het college de onafhankelijkheid? We onderzoeken of we een mediafonds kunnen inrichten. Dat is dan bedoeld voor de lokale media. Die is wel anders dan een subsidie voor de aangewezen regionale omroep. Andere gemeenten in de regio hebben daar goede ervaringen mee, met een mediafonds. Dus van die goede voorbeelden en al die opgedane kennis zullen we gebruikmaken. Voor de begroting komen we met een uitgewerkt voorstel hoe we dit willen gaan inrichten, waarbij de onafhankelijkheid van de media uiteraard gewaarborgd blijft. Dan heeft PRO vragen over het groenbeleidsplan. Hoeveel ruimte er is om extra ambities uit het groenbeleidsplan uit te voeren. Voor de ambities uit het groenbeleidsplan die niet kunnen worden meegenomen in de projectbudgetten, is het voornemen om een uitvoeringsplan te maken, met concrete mogelijke maatregelen voor korte en lange termijn. Daar is nu nog geen financiële budget voor gereserveerd, moet dus nog worden uitgewerkt via planning en control. Mogelijk biedt de bestemmingsreserve van 2 ton hier de kans in, maar dat moet nader worden uitgewerkt. Dan had ook PRO de vraag over de circulaire economie, maar die heeft volgens mij mijn collega Van Damme al beantwoord. Natuurlijk wel een vrij brede portefeuille die ook inderdaad stadbeheer, ruimte en economie treft. Dus daar zijn we mee bezig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Weterings. Geef ik graag het woord aan wethouder Finke.

De heer Finke: Dank u wel, voorzitter. Ik had 1 korte vraag gekregen over het regenboogakkoord. Gelukkig staat ... Begint deze gemeente niet op 0. De inclusieagenda is in oktober '24 vastgesteld, daar is het regenboogakkoord van '22 grotendeels in opgenomen. Ik zie in de begroting, want u heeft wat uitgebreider toelichting gevraagd, dan schiet ik iets meer de diepte in. In de begroting middelen vanuit de brede welzijnsnota die hiervoor bestemd waren, maar ook op andere punten in de begroting zijn middelen opgenomen, bijvoorbeeld bij de GGD, als het gaat over seksuele gezondheid. Iets wat in het regenboogakkoord staat en ook al in onze begroting is opgenomen. Dat komt op meerdere punten terug. Los daarvan, van dit verhaal, is het iets wat wij denk ik ook nog nader kunnen uitwerken richting de begroting. Daarop gezegd hebbende dat in het coalitieakkoord in ieder geval stevig is ingezet op het antidiscriminatiepunt. En ook zeker voor deze doelgroep, dus dat is iets waar ik mij ook zeker hard voor zal gaan maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Dan wethouder Peters.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. En voor mij de vraag rondom de extra investering en vroegsignalering in de wijkteams, die inderdaad 4,5 ton op moeten leveren. Een extra investering die door dingen beter te doen, zal uiteindelijk ook goedkoper worden. Zoals ik het vorige keer zei, saving life, saving costs. En wat mij betreft in die volgorde. Gezegd is, dat is wel een hele ambitieuze opbrengst. Dat ... En is het een berekening? Het is geen berekening, het is ook geen gok, het is een inschatting. En die hangt van VN ... En op welke manier

en of en hoe vlug je die haalt, dat hangt van veel factoren af. In ieder geval niet aan de inzet en de inschatting, denken wij. Dan zou de vraag zijn, kunnen we dan niet een ingroepad daarvoor bedenken, voor stel dat? Zo'n ingroepad kost geld en dat geld hebben niet daarvoor vastgezet. Dus als u dat zou willen, dan moet het in een ... Ik vind van niet, ik denk dat het zo kan, anders hadden we ook anders opgeschreven uiteraard. En als er een ingroepad moet komen dan zal het in ieder geval niet een toezegging van mij zijn op die manier. Een aantal vragen daarover ook van DENK en van PRO die zeggen van, wat nu als je dit dan niet gaat halen? Want we gaan er allemaal vanuit dat het kwaliteit inderdaad op gaat leveren, maar wat als het niet oplevert wat je hoopt of niet in dat tempo? Dan is ... Staat er inderdaad, kijk ik naar DENK, dat betekent in eerste instantie binnen het beleidsproduct, zoals er al staat van, waar is een onderbesteding? Kunnen we dat daaruit dekken? Ik weet niet waar er eventueel een onderuitbesteding komt, ik weet niet of het überhaupt nodig is. Maar als het nodig zou zijn en er is ergens waar ik nu nog niet weet een onderbesteding, dan ligt het voor de hand om het daaruit te dekken. Kan het daar niet uit, dan denk ik ... Kijk ik ... Dat is geen afspraak over gemaakt, maar dan schat ik zo in dat als het niet binnen dat beleidsproduct gaat, dat het binnen mijn beleidsportefeuille zal zijn. En dan hebben we dezelfde vraag ook nog een keer. Maar eigenlijk is het allemaal een variant op het antwoord dat ik de vorige keer zei. Dit is een extra investering in het ... En dat is niet uit de lucht gegrepen, echt een ... We weten dat investeren in sneller interveniëren, sneller helpen ook geld op kan leveren. In de volle overtuiging dat het dat doet en dat het dus past. Lukt dat niet, dan heb ik in eerste instantie inderdaad een gat in de begroting en weet ik nu niet waar ik dat zou willen of kunnen gaan halen. Anders dan dat dit de volgorde van onderzoeken in dat eventuele geval zou zijn. Maar nogmaals, daar ga ik niet vanuit, want als ik ervan uitging, dan stond het er zo niet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Burgemeester? Geen vragen gehoord? Mooi. Gaan we door naar de tweede termijn. Dan wil ik graag beginnen om weer het woord te geven aan de fractie van D66. Gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Allereerst, laat ik zeggen dat wij ook hele positieve dingen hebben gehoord, daarom stellen we ook deze vragen. Want ik kan me voorstellen dat sommige van de coalitiepartijen ook gewoon meer informatie hebben dan wij. Om te beginnen bijvoorbeeld, het plan voor het mediafonds zien wij graag tegemoet. Daar zijn we in ieder geval, zoals u dat nu vertelt, enthousiast over. En ook natuurlijk de manier waarop wethouder Van Bentvelzen een potje heeft voor dingen die gelijk moeten gerepareerd bij de sportverenigingen, omdat het op basis van ervaring altijd gebeurt, zo'n gebroken voetbalnet en dat soort dingen. Kun je beter maar op voorsorteren dat je die kosten dan ook maakt. En in die zin, voorzitter, heb ik wel een klein beetje moeite met het antwoord van wethouder Peters op het ingroepad. Een ingroepad kost volgens mij geen geld, maar is een andere ordening van de begroting. Ik denk toch dat we met zijn allen ... Maar dat is de verantwoordelijkheid van onze raad uiteindelijk, en dat is niet alleen van het college, want zo wordt het een beetje gebracht. Is dat u voorsorteert op een tekort op dit onderwerp in 2027. En volgens mij zijn er al heel veel vragen over gesteld, maar ik wilde dit punt toch even specifiek maken. Ik dank wethouder Van Damme voor de toezegging over de evaluatie van de subsidieregeling van de woningbouw, of sorry, van de woningisolatie. En ik begrijp na uw verhaal ook heel goed dat het even duurt, want sommige van die toezeggingen die al gedaan worden, die zijn in 2027 nog in actie. Dus daar kunt u dan later wat over berichten. Ik heb nog wel 1 aanvullende vraag voor wethouder Van Damme. Dat gaat namelijk toch over de maximumsnelheid op de hoofdwegen van 50 naar 30. Allereerst uiteraard gaat het ons ook over de verkeersveiligheid, daarom is die maatregel ook genomen. Niet omdat wij per se tegen het autorijden zijn daar. Maar u geeft aan dat u nog niet weet waar dat is gebeurd, u nog geen kaartje heeft. Maar er is wel alvast een bezuiniging ingeboekt. En daar hebben wij wel wat moeite mee, want op zich kun je altijd heroverwegen waar het wel of niet moet, dat is geen enkel probleem en daar praten we graag over mee. Maar u boekt al een bezuiniging in voor iets waarvan u zelf nog niet weet wat u gaat doen. En dat vinden wij apart, laten we het zo

zeggen. Dank u wel voor het antwoord over het regenboogakkoord. U schreef ook aan, het zit in verschillende delen van de begroting, dat was ook ons beeld na de tafeltjesavond. Dus fijn als u ons rondom de begroting wat meer inzicht kan geven waar dat dan precies vandaan komt. En dat waren mijn punten en dus ook enthousiasme over sommige punten, voorzitter, wilde ik toch even benadrukken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Fractie van Rijswijks Belang, behoefte aan een tweede termijn? Nee. Dank u wel. Wij. Rijswijk? Nee. CDA Rijswijk, behoefte aan tweede termijn? Gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Alstublieft, ik had een paar vragen gesteld en daar heb ik eigenlijk het antwoord niet op gehoord. Dat kan aan mij liggen natuurlijk. Ik had gevraagd, is het altijd mogelijk om structurele uitgaven met structurele middelen te dekken? Dat staat wel in de kadernota. Mijn tweede vraag is, is er een kengetal te geven voor voldoende risicoreserves? Dus met name voor, wat is voldoende? En kan de wethouder aangeven of de voorzieningen voor steunstructuren en buurthuizen voldoende zijn in Rijswijk of dat die moet worden uitgebreid? Dat was mijn tweede termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Fractie van DENK-PGenR, behoefte aan tweede termijn?

De heer Ouarraki: Ja, dank, voorzitter. Dank aan het college voor de beantwoording. Ik heb nog 2 vragen aan wethouder Van Damme. Het is mij nog niet helder waar die vrijval van 1,7 miljoen op het gebied van energiemaatregelen precies vandaan komt en ten koste van gaat. Behalve dat de wethouder aangeeft dat er gemeentelijke middelen uit het isolatiefonds worden gehaald. Dus nogmaals voor mijn begrip, met welk concreet lokaal beleid op het gebied van energie gaat het college stoppen? En welke effecten heeft dit op de energietransitie en de snelheid waarmee Rijswijkse woningen geïsoleerd kunnen worden?

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van Beter voor Rijswijk kijk ik even naartoe. Behoeft aan tweede termijn? Nee. Fractie van Forum voor Democratie, heeft aan tweede termijn? Nee. Dank u. Fractie van PRO Rijswijk, gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank u wel. En om ook even aan te vullen op de heer Ouarraki van DENK-PGenR. Ik hoorde de wethouder in het begin van zijn betoog zeggen dat het isolatiefonds niet effectief was en dat dat een van de redenen is om het weg te bezuinigen. Later in zijn betoog hoorde ik hem zeggen dat hij niet weet of effectief was, want de evaluatie is nog niet gedaan, die volgt pas in 2027. Is de wethouder het niet met ons eens dat het dan heel onverstandig is om een heel programma weg te bezuinigen, als we nog eigenlijk helemaal niet weten hoe effectief het is geweest? Dan op het gebied van 50 naar 30 heeft mevrouw Van de Waart ook al een aantal vragen gesteld die wij ook hadden. Maar wat ons toch wel vervreemd, is dat er gezegd wordt dat de coalitie en het college nog niet weet welke wegen nou precies van 50 naar 30 teruggebracht zullen worden. Dan ben ik toch wel benieuwd, eerlijk gezegd, wat er aan de onderhandeltafel destijds allemaal besproken is. En wat ik ook niet heb gehad, is een antwoord op mijn vraag over participatie. Want los van welke wegen er straks op de rol staan om van 50 naar 30 kilometer per uur teruggebracht te worden, er is een uitgebreid participatietraject geweest naar aanleiding van de mobiliteitsstrategie. En ik ben toch wel benieuwd hoe dit college van plan is om dit opnieuw te doen, aangezien het er toch sterk op lijkt dat het college aanstuurt op een fikse wijziging van die mobiliteitsstrategie. En ik begrijp uit de beantwoording van het college dat ze nog niet weten waar ze precies mee bezig zijn en dat er nog geen kaartjes gestuurd kunnen worden. Maar ik zou dan toch wel graag op zijn minst iets van een tijdspad of een planning kunnen willen krijgen. Dus kan het college dat toezeggen, dat ze dat naar ons opsturen? Even kijken. Dan hadden we nog wat vragen gesteld over sport en ik vind het fijn om te horen dat de wethouder onze zorgen deelt over het afschuiven van preventietaken op onder andere de sportverenigingen. Want dat zijn we met de wethouder

eens, dat moeten we niet te snel en te enthousiast doen. Tegelijkertijd hebben die sportverenigingen nou eenmaal ook een sociale functie, dus dat beamen we ook. We waren wel op zoek naar iets meer ambitie, maar we nemen de antwoorden van de wethouder mee en beraden ons daarmee op een vervolg. En wat de wethouder niet benoemt, is dat mijn collega-raadslid, de heer Köse, het ook had over een spanningsveld tussen die hulptaken van sportverenigingen of onderwijs en preventie. Dat die hulptaken overgeheveld kunnen worden zonder dat we daar directe ondersteuning tegenover zetten. En wat ook werd herkend door in ieder geval een coalitiepartij, was precies dit feit. Natuurlijk eens, en dat zei ik net ook al, dat we die taken niet te makkelijk bij vrijwilligers neer moeten leggen. Maar de vraag was dan ook, kunnen we sport niet meer noemen in andere nota's, beleidsstukken en misschien wel toewerken naar een wat meer integrale visie op sport? En daar zijn we ook benieuwd naar het antwoord van de wethouder. Dan nog op het gebied van circulaire economie. We hoorden 2 wethouders maar liefst daar wat over zeggen, dus dat is heel fijn. Er is een ambitie op het gebied van circulair, hoorden we in ieder geval de heer Weterings zeggen, dus dat is ook mooi. Maar tegelijkertijd horen we hem zeggen dat dit nog ambtelijk bevestigd moet worden, dat dit nog verder uitgewerkt moet worden. Kan de wethouder wat meer vertellen over wanneer deze uitwerking dan klaar is en wanneer wij dan als raad ook wat meer informatie kunnen krijgen over die ambitie op circulaire economie? Dan nog de vragen over de bezuiniging van 450.000 euro op het sociaal domein. Er werd net al wat gezegd over het ingroeipad. We sluiten we ons aan bij de woorden van D66. Maar de vraag die PRO Rijnswijk gesteld had, was, mocht het nou onverhoopt, om wat voor redenen dan ook, niet lukken ... En ik geloof zeker dat er allemaal slimme ideeën en berekeningen achter dit plan zitten en ik kijk ook erg uit naar de uitwerking ervan. Maar mocht het nou niet lukken, kan de wethouder dan garanderen dat de bestaande minimaregelingen niet zullen gaan lijden onder deze bezuiniging? En dan had ik tot slot, voorzitter, nog 1 vraag openstaan over de aanbevelingen van het Rekenkamerrapport op het gebied van bestaanszekerheid. Of de wethouder voor het einde van het jaar met een brief of iets dergelijks de raad kan informeren over de voortgang van de implementatie van die aanbevelingen. Voorzitter, dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Mijnheer Loof? Nee. Mooi. Gaan wij door naar de tweede termijn van wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. En dank ook voor de vragen in tweede termijn van de raad. En excuus, mevrouw Van Schie, dat ik uw vraag ben vergeten te beantwoorden. U vroeg de structurele uitgaven of dekken met structurele middelen. Dat is echt een begrotingsregel. Als we dat niet doen, dan wordt onze begroting niet goedgekeurd door de provincie en komen we onder toezicht te staan. Dus je kunt er een heel relaas over geven, maar elk jaar worden als de begroting naar de provincie wordt opgestuurd alle incidentele lasten en baten er ook uitgehaald en dan ga je kijken naar het structurele exploitatiesaldo. En dan staat daar dus, dat is overigens ook een percentage wat in de begroting staat en ook in de jaarrekening, structurele exploitatiesaldo. Dat is een belangrijk getal op dat terrein. Maar structurele uitgaven, dekken structurele middelen is logisch. Voldoende risicoreserve, hoe kan je dat nou weten? De solvabiliteitsratio zegt daar iets over, het weerstandsvermogen zegt er iets over. Dat zijn wel indicatoren, waar kan je aflezen van, heb je voldoende risicoreserve om als het zich voordoet, dat dan te betalen? Maar er is ook een hele berekening zit er ook achter van hoe je die risico's allemaal gaan rekenen. Ga ik u ook niet mee vermoeien. Daar weet ik ook zelf onvoldoende van, want daar hebben specialisten voor. Zo werkt dat dus. En op dit moment kan ik wel concluderen dat we voldoende risicoreserve hebben. Tenzij alle risico's tegelijkertijd zich voordoen voor de volle 100 procent en we hebben ze ingeschat op 5 procent. Ik kan wel door blijven gaan, maar dat doe ik niet. Dan zou ik toch wel graag willen bestrijden dat ik niet weet waar ik mee bezig ben. We weten dondersgoed waar ik mee bezig ben, mevrouw Van de Waart. U wilde straten gaan ompluggen van 50 naar 30, waarvan de voorzitter van de ondernemingsvereniging kwam klagen, waarom moet dat nou hier? Dat is gewoon

weggegooid geld. En die investeringskredieten, daar hebben we naar gekeken. En daar hebben we gezegd, zoveel halen we eruit. Die investeringskredieten waren al gevoteerd, daar was ook niet helemaal zeker van naar wat voor straten dat nou precies zal gaan en hoe je dat werk helemaal kan uitbesteden. Dus daar gaan we goed naar kijken. Dus wij weten heel goed waar we mee bezig zijn op dat vlak. Dus dat in reactie op uw verwondering daarover. Dan mijnheer Ouarraki, die isolatiemiddelen. Er is een isolatiefonds, dat is dus voor een deel ... Het is ontstaan met middelen vanuit de gemeente. Dat is steeds bijgevoerd met middelen die ook vanuit landelijk komen. Toen zijn er ook weer middelen uit onttrokken. Het is heel ingewikkeld en het is ook uitgelegd in de stukken. Ik moet het zelf ook een paar keer altijd lezen, hoe het nou precies zit. Dus we stoppen met het pompen van gemeentelijk geld om woningen te isoleren. Gaan we stoppen? Wie is we? We gaan stimuleren dat mensen hun woning gaan isoleren en dan kunnen ze gebruikmaken van de maatregelen die er landelijk zijn en de SDE-subsidies, dus dat zijn de stimulering duurzame energiesubsidies bijvoorbeeld, is een van die potten. Daar kunnen ze mee doorgaan. Dat in antwoord op uw vraag. Ik vond het ook een beetje ... Dat u, u gaat isoleren, het was wel effectief, niet effectief. Er is een voortgangsrapportage gestuurd, mijnheer Van Malsen, over de uitvoering van dat isolatiefonds en daaruit bleek dat er al 50 procent van de doelstellingen niet werden gehaald. En dat de meeste isolatiegelden gingen naar mensen in Leeuwendaal en Cromvliet. Dat bleek uit die tussentijdse evaluatie. Straks gaan we het nog verder evalueren, een eindevaluatie, en dan gaan we vervolgens kijken hoe met landelijke gelden woningen kunnen gaan isoleren.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen wil u graag interromperen. Gaat uw gang, mijnheer Van Malsen.

De heer Van Damme: Voorzitter, dat was mijn bijdrage.

De heer Van Malsen: Voorzitter, even een paar dingen. Want ten eerste stapt de wethouder over een aantal vragen heen die ik gesteld heb en de eerste gaan over de 50 naar 30. De heer Van Damme noemt dat er blijkbaar een voorzitter van een ondernemersvereniging geklaagd heeft over deze plannen en blijkbaar heeft het college naar aanleiding daarvan noodzaak gezien om alles maar te gaan schrappen. En aan de andere kant weet de wethouder niet over welke vragen of welke wegen het gaan. En mijn vraag ging ook over de participatie die al gedaan is in het kader van de mobiliteitsstrategie. Hoor ik nou goed dat de wethouder over alle participatie die gedaan is en alle plannen die al gemaakt zijn heen gaat stappen op basis van ... Tot nu toe het enige concrete voorbeeld van waarom dit moet gebeuren, wat ik van de wethouder hoor, namelijk een voorzitter van een ondernemersvereniging? Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Nee, dat begrijpt mijnheer Van Malsen niet goed. Dus natuurlijk nemen we die participatie mee in de afweging die we maken. En plannen die al in gang zijn gezet, voeren natuurlijk ook gewoon uit.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, en dan was mijn vraag ook nog, kan de wethouder dan gezien ze inhoudelijk nog niet echt goed weten waar ze naartoe willen, in ieder geval een planning geven van welke wijzigingen of wanneer ze de wijzigingen in de mobiliteitsstrategie naar de raad willen sturen?

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Nee, dat ga ik zeker niet doen, want we gaan die mobiliteitsstrategie pas wijzigen als dat nodig is. Uit die mobiliteitsstrategie maken we meestal uitvoeringsplannen en in die uitvoeringsplannen gaan we kijken. Voorzitter, dat was het antwoord op de vraag van de heer Van Malsen.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik zou het toch fijn vinden als de wethouder in ieder geval zou beogen de raad goed te informeren. Dat de wethouder op dit moment nog niet weet of de mobiliteitsstrategie wel of niet gewijzigd moet worden, vooruit dan maar, prima. Maar zou de wethouder dan op zijn minst aan kunnen geven wanneer we dan wel iets van informatie krijgen over de plannen die het college blijkbaar heeft rondom het verlagen van 50 naar 30 op een aantal wegen die nog niet duidelijk zijn? Want op dit moment lijkt het echt een beetje alsof we aan het varen zijn in de mist, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dit was ook gelijk uw laatste interruptie voor dit agendapunt. Wilt u daar nog kort op reageren of heeft u daar geen behoefte aan?

De heer Van Damme: Bij de begroting worden de plannen nader uitgewerkt.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan wethouder Bentvelzen. Gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Dank, voorzitter. Volgens mij heb ik nog maar één vraag die ik teruggekregen heb en die komt bij de fractie van PRO vandaan. Over eigenlijk een vraag aan mij, of een toezegging uiteraard, op een integrale visie op sport. En nou weet ik niet of ik dat zo keihard moet toezeggen. Maar we hebben momenteel een sportnota en die is geschreven door onze sportraad.

De voorzitter: Sorry, is daar iets? Er is wat onrust. Dat is mooi, dan kunnen we nu graag verdergaan.

Mevrouw Bentvelzen: Ik zit in mijn betoog.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: We hebben dus een sportnota, die loopt in 2030 af. En die is in samenwerking met onze sportraad en ik ben absoluut van mening dat sport echt heel belangrijk is. En net als onze vrijwilligers in onze samenleving ook sport eigenlijk een soort van cement van de samenleving is. Daarom wordt sport ook meegenomen in het gezondheidsbeleid en toekomstige AZWA-ketenaanpakplannen voor valpreventie en ook in de jeugdketenaanpakken. Maar ook die druk op vrijwilligers bij verenigingen te verminderen in het preventieve beleid mee te nemen. Ik weet dat er contact is geweest tussen tweetal raadsleden in deze raad, die na het zomerreces ... En dat is uw raadslid, de heer Kösebaş, samen met de heer Nunnikhoven, om met de sportraad die er nu zit eens om tafel te gaan om te kijken van, die sportnota duurt nog wel even, maar voor je het weet, is het 2030. Dan loopt hij af, kunnen we niet kijken naar een nieuwe sportnota en kunnen we daar ook niet andere beleidsterreinen aan vastknopen? Ik ben daar ook voor uitgenodigd om daarin mee te denken en ik heb mij laten vertellen door deze 2 heren dat ook zij de andere woordvoerders sport daarbij gaan betrekken. Dus ik denk dat we het voor nu dan even daar moeten laten en ik ga ervan uit dat ik dan voor de begroting daar wel iets zinnigs over kan zeggen. En misschien dat u dan even kunt wachten op die toezegging of er dan echt een integrale visie ambtelijk moet gaan komen of dat we de integrale visie opwerken in samenwerking met de gemeenteraad en de stad, en de sportraad uiteraard als belangrijke schakel in dit hele verhaal. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, er rest mij nog één vraag, ik meen van PRO, over de circulaire economie. Dat meerdere terreinen raakt, zoals stadsbeheer, ruimte en economie. Er lag geen basis, dus ook dit college moet opnieuw beginnen met de circulaire economie. We hadden natuurlijk de kringloopwinkels, het Repaircafé, maar we willen best wel gaan bouwen en kijken naar om daar stappen in te maken. Ik heb bijvoorbeeld al bij de provincie Zuid-Holland een heel mooi boekje gekregen van een collega over de praktische handvaten van de seculaire waarde. Dus we kunnen daar op gaan bouwen. En ik wil heel graag de fractie van PRO uitnodigen als ze leuk idee hebben om die aan te dragen. Zijn van harte welkom via een afspraak via het secretariaat om mij daarvan ... In gesprek te gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Wethouder Finke.

De heer Finke: Misschien een klein stapje buiten mijn eigen portefeuille, maar integraliteit is een mooi iets. Ik hoorde het CDA een vraag stellen over buurthuizen. Dat pak ik even op als ontmoeten. Als wethouder van stedelijke ontwikkeling hoef ik u niet te vertellen dat wij een aardig aantal nieuwe woonwijken gaan realiseren in de komende jaren. Daarin dient ook ontmoeten een functie te krijgen. En ik heb zo het vermoeden dat dat in de komende periode nog wel vaker in deze raad terug gaat komen.

De voorzitter: Dank u wel. En wethouder Peters.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Nog een keer rondom de vraag over wat ik zou noemen de investering in betere en snellere interventie in plaats van korting. Maar het is maar net aan welke kant van je begint met kijken, zullen we maar zeggen en hoe je het wilt framen. Absolute garanties in het leven zijn er helemaal nooit. Dus ik kan niet garanderen dat als wij 3 ton investeren, dat er 450 uitkomt en niet meer of minder of ... Dat kan ik niet. Het is een, zoals we al zeiden, we weten wetenschappelijk gezien dat dit soort interventies helpen. Dat kunnen we gewoon ... Dat denken we dat helemaal niemand betwijfelt. En het kan ... Het wordt er beter van en als het beter wordt, kan het ook goedkoper. Maar zoals ik al zei, absolute garanties in het leven zijn er ooit. We hebben een keer corona gehad, we hebben Oekraïne. Er zou een enorme stijging van rentes kunnen komen. Dan is het nog alleen maar van dingen die ... Waar je echt helemaal niks aan kan doen. Dus ik herhaal eigenlijk mijn antwoord. Mocht het zo zijn, en ik ga daar niet vanuit, dat wij een tekort zouden krijgen op die manier op de begroting, dan moeten wij kijken naar binnen het beleidsproduct. Hoe kan dat? Is er ergens een onderbesteding bijvoorbeeld? Kijk verder. Lukt dat niet, dan zal gekeken worden, denk ik binnen het sociaal domeinbreed en daarna eventueel nog verder. Kan ik dan garanderen dat niemand daar ooit last van heeft binnen de binding? Ik zeg, dan ben ik lang genoeg politiek actief om te weten dat in het leven absolute 100 procent garanties niet gegeven kunnen worden. En dat je dat in de politiek ook niet moet doen, wil je jezelf niet in alle hoeken schilderen die er in dit pand te vinden zijn. Absolute garanties zijn er nooit. Mijn bedoeling is het absoluut nooit om dat te doen, maar dat is een ander ... Dat is het eerlijke en het antwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Burgemeester, waren er voor u nog vragen? Nee? Mooi, sluit ik hierbij de tweede termijn van het agendapunt 4, Raadsvoorstel Vaststelling Kadernota. Ook deze gaat als bespreekstuk richting de raad. Zou ik willen voorstellen om voordat wij agendapunt 5 gaan behandelen een kleine schorsing van 5 minuten voor sanitaire of andere stops. En dan zijn we zo meteen weer terug.

Schorsing

De voorzitter: Hierbij hervat ik de vergadering. Voordat wij naar agendapunt 5 gaan, wil ik heel kort even het woord geven aan wethouder Peters. Gaat uw gang.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Ik zou u graag willen ... Omdat ik net was vergeten toe te zeggen aan PRO om met een brief te komen over het Rekenkamerrapport en hoe we daarmee gevaren zijn tegen het einde van de ...

De voorzitter: Kunt u uw spreekpost ietsje meer naar u toe halen?

De heer Peters: Nog een keer. Sorry, voorzitter. Ik was vergeten net toe te zeggen aan PRO dat ik inderdaad aan het einde van het jaar met een brief kom van hoe we gevaren zijn, naar aanleiding van het Rekenkamerrapport.

De voorzitter: Dank u wel. Staat genoteerd.

5. Raadsvoorstel Jaarstukken 2025 (RV 26 024)

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt 5, het Raadsvoorstel Jaarstukken 2025. Er zijn wat vragen ingediend door Rijswijks Belang. En als ik me niet vergis, zijn er nog geen beantwoording. Is daar nog ... Die heb je net binnengekregen? Dus dat is mooi. Omdat ik dan toch al lekker onderweg was, mag u als eerste het woord voeren. Gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel. En bedankt aan wethouder Bentvelzen voor de beantwoording over de vraag voor het leerlingenvervoer. Blijven er nog 2 onderwerpen over. 1 is de veiligheid in de Bogaard. In de jaarrekening lezen we dat veiligheid en de aanpak van overlast in de Bogaard de aandacht heeft. En van winkeliers horen wij veel signalen over winkeldiefstal momenteel. En op dit moment geldt bij diefstal een winkelverbod, meestal maar voor 1 individuele winkel en dan verschuift het natuurlijk van de ene naar de andere winkel. En in oktober, november dit jaar komt er een nieuwe APV met een aantal wijzigingen. En wij vroegen ons af of het college bereid is om toe te zeggen om te onderzoeken of het winkelverbod een gebiedsverbod kan worden bij veelplegers van diefstal. En dan ook de overlast van de hangjongeren. Momenteel loopt er een pilot met 2 dagen per week extra toezicht op jongerenoverlast, de fatbikes en de veiligheid in de Bogaard. Voor zover wij weten, eindigt deze pilot deze zomer en wij vroegen ons af of het college mogelijkheden ziet om deze pilot te verlengen. En dan de mobiele milieustraat, op bladzijde 85 lezen we over de inzet van de mobiele milieustraat voor het inleveren van grofvuil. Rijswijks Belang vindt het belangrijk dat dienstverlening dicht bij inwoners wordt georganiseerd. Maar we vinden het ook belangrijk dat we weten of een maatregel daadwerkelijk werkt. Goed beleid begint wat ons betreft met meten. En wanneer wordt geëvalueerd of de mobiele milieustraten succesvol zijn geweest en welke criteria worden daarbij gebruikt? En zijn er voor 2027 al afspraken gemaakt met Avalex over de inzet van de mobiele milieustraat?

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar de fractie van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Het is heel spannend, maar we hebben geen vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk even naar de fractie van Forum voor Democratie. Gaat uw gang. Geen vragen, mooi. Fractie voor DENK-PGenR. Gaat uw gang.

De heer Ouarraki: Mijn fractie had een aantal vragen, allereerst over flitspalen. Het college heeft in 2025 bij het OM aanvraag gedaan voor 7 flitspalen in Rijswijk. In het coalitieakkoord staat ook dat het college zich hard wil maken richting het OM om meer flitspalen te plaatsen. Mijn vraag aan het college is, waarom vindt het college het nodig om in te zetten op extra flitspalen? Voorzitter, meer flitspalen zullen logischerwijs ook leiden tot meer boetes. Mijn tweede vraag aan het college daarom, in hoeverre vindt het college de hoogte van verkeersboetes proportioneel? Dan nog even over de aanpak energiearmoede. In 2025 zijn in het kader van de aanpak energiearmoede 727 huisbezoeken afgelegd. Het doel was 1000 huisbezoeken. De aanpak werd gericht op mensen die een bijstandsuitkering ontvangen. Hierover 2 vragen. Wat is de ambitie van dit college voor de aanpak van energiearmoede in 2027? En ziet het college mogelijkheden om de doelgroep uit te breiden en dus niet enkel te focussen op huishoudens met een bijstandsuitkering? Ook omdat veel huishoudens met een bijstandsuitkering dus al een bezoek gehad hebben. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Fractie voor PRO Rijswijk. Gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Wij hebben nog 1 vraag over de jaarstukken en dat gaat over De Binnenbaan. Er is een structurele onderbesteding van op dit moment zo'n 400.000 euro op de groenopdracht die wij aan De Binnenbaan gunnen. Is het college bereid om te kijken of we die onderbesteding ook voor andere beleidsdoelen zouden kunnen gebruiken? Zeker gezien de populatie van De Binnenbaan, de WSW-werknemers, komende jaren zal afnemen, om bijvoorbeeld iets te doen met vervoer, zoals ze dat ook in Zoetermeer hebben gedaan met het project De Opstap. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Kijk ik even naar de fractie van CDA Rijswijk. Gaat uw gang, mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Wij doen weer een duopresentatie bij dit agendapunt. Het CDA is blij met de resultaten van 2025. De jaarrekening laat een positief resultaat zien. Dat komt onder meer door het gemeentefonds en de verkoop van vastgoed, dus we mogen ons niet rijk rekenen. In het verleden zijn er grote zorgen geweest over de financiën, vanwege onder meer het ravijnjaar en de kosten van de jeugdzorg. Gelet op de resultaten constateren wij dat de inspanningen om een gezond financieel beleid te voeren resultaat hebben gehad. Het CDA heeft daar ook altijd op aangedrongen. Het resultaat heeft er zelfs toe geleid dat de solvabiliteit, het kwam ook al even aan de orde, van Rijswijk ook nipt boven de 20 procent is uitgekomen. Laten we zo doorgaan. Voorgesteld wordt om het positieve resultaat van 15 miljoen voor een deel toe te voegen aan de algemene reserve. Vraag aan de wethouder, welk deel van die 15 miljoen is er dan nog over na toevoeging aan de algemene reserve en is dat deel vrij te besteden? We hebben het al gezegd, onze zorgen over de jeugdzorg, dat hoeven we nu hier niet meer te herhalen, gelet ook op de antwoorden. En als laatste, eenzaamheid is een groot probleem in de hedendaagse samenleving. In de jaarstukken staat de indicator afname eenzaamheid. Betekent het kengetal 14,5 procent dat de eenzaamheid met dat percentage is afgenomen of is 14,5 procent van de Rijswijkers eenzaam? Kan er nog meer worden gedaan om de eenzaamheid af te laten nemen? Zijn er bijvoorbeeld signalen in de Rijswijkse samenleving dat er nog buurthuizen en wijkcentra ontbreken? Dan geef ik nu graag het woord aan mijn collega Erwin.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Wigchert.

De heer Wigchert: Dank, voorzitter. En het zal u niet verbazen, ik sluit me uiteraard weer aan bij de woorden van mevrouw Van Schie. Korte vraag nog, op pagina 12 staat beschreven dat wordt onderzocht of de Triaslocatie aan de Buziaulaan omgeturnd kan worden naar seniorenwoningen. In samenspraak met een woningcorporatie, waar het CDA uiteraard blij mee zou zijn. Kan het college hier een update over geven?

Daarnaast, de stationsomgeving verbeteren, staat hoog op de agenda, vanuit een integrale visie om de gehele omgeving leefbaar, veilig en aantrekkelijk te maken. Deze desbetreffende ontwikkelvisie wordt op dit moment opgesteld, als ik het goed heb. Kan het college aangeven wanneer we hier een update over kunnen verkrijgen en of hier een tijdslijn voor beschikbaar is? En tenslotte, er is een kaart gebracht welke plekken veel hitte vasthouden in de stad, door bijvoorbeeld te weinig bomen. We hebben het gezien tijdens het vorige weekend, het kan heel warm worden op plekken waar bijvoorbeeld te weinig bomen staan. Is er een plan of onderzoek reeds beschikbaar waaruit we kunnen bepalen op welke urgente plekken in de stad we moeten investeren om deze gebieden extra hittebestendig te maken? Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik het woord aan de fractie van de Rijswijkse VVD. Mijnheer Loof, gaat uw gang.

De heer Loof: Dank, voorzitter. En goed om te zien dat uit deze jaarstukken, dat we dus afsluiten met een mooi, positief resultaat. Daarbij wel wederom de kanttekening dat we moeten blijven opletten met de rust, reinheid en regelmaat zoals die nu al twee keer is genoemd. Wij willen graag nog extra aandacht ook brengen naar de GREX van RijswijkBuiten, dat we daar scherp op blijven. En aan het college de toezegging vragen om zich in te zetten om de verliesvoorziening zo veel als mogelijk terug te brengen en hier strak op te zijn en hierop ook duidelijk en helder te sturen. En dan, voorzitter, ook nog een vraag aan het college, maar eigenlijk ook aan de rest van deze raad. Wij vroegen ons af, wij hebben nu deze cyclus waarin we eigenlijk alle drie de stukken, halfjaarrapportage, kadernota en jaarstukken in één keer behandelen. En wij vroegen ons toch af of het niet eens een idee is om wellicht in het presidium met de raad na te denken om dat wat anders te gaan invullen. Door de jaarstukken apart te gaan behandelen, zodat we ook echt daadwerkelijk een verantwoordingsgesprek of debat kunnen hebben over het afgelopen jaar. Nu heb ik toch vaak het gevoel dat we allemaal aan het zoeken zijn in de jaarstukken naar stukjes om te kunnen zeggen, ha, ha, I told you so of, wat gek dat dit zo is gelopen. Maar niet over, precies wat mevrouw Koegler Böhm ook net aangaf, de doelmatigheid en het resultaat van bepaalde uitgaven. En ik denk ook dat dat deels komt doordat we het combineren met de toch wat politiekere stuk van de kadernota en de halfjaarrapportage. Dus dat is een idee wat ik hier graag wil opwerpen. Ik ben ook benieuwd of het college dat zou kunnen doen of daarvoor open zou staan om het in die vorm te doen. En het is, denk ik goed om daar als raad ook dat gesprek te hebben en dat kan wellicht in het presidium. En als men hier denkt, dat lijkt mij op zich een goed idee, dan mogen ze dat alvast aangeven. Dan weten we ook of we dat gesprek daadwerkelijk in presidium moeten gaan voeren of niet.

De voorzitter: Mijnheer Loof, dank u wel. Ik denk inderdaad dat het een goede is om mee te nemen naar het presidium. Geef het aan uw fractievoorzitter door, wacht, om het mee te nemen naar het presidium. Dan geef ik nu graag het woord aan de fractie van D66. Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel. Als financieel woordvoerder voer ik namens D66 Rijswijk het woord over de jaarstukken. Vanuit de bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt dit onderwerp nu bij onze oud-wethouder, die nu fractievoorzitter is. De onderwerpen stad en sociaal hebben we bij de voorgaande agendapunten al benoemd. We beperken ons nu tot financiën, dienstverlening en personeel. En om dan meteen af te trappen met iets dat ik inderdaad aan wilde kaarten. De jaarstukken gaan om verantwoording, dat valt nu met al het vooruitkijken en het nieuwe coalitieakkoord een beetje weg. Vanuit D66 Rijswijk zijn we voorstander van een verantwoordingsdebat. Graag kijken we met andere partijen hoe we dit verder vorm kunnen geven en sluiten we ons aan bij het voorstel om dat in het presidium verder te bespreken. Dan wel om te kijken of we een commissie bestuurlijke vernieuwing, of hoe we het dan ook gaan noemen, onze eigen taken en

werkzaamheden, daar wellicht die vraag kunnen stellen om een voorstel te doen. D66 Rijswijk kijkt terug op een jaar waarin zowel doelen zijn gehaald, investeringen in de stad zijn gedaan en voorbereid. Daar moesten natuurlijk ook keuzes worden gedaan en we hebben ook stevig bezuinigd in de afgelopen jaren. Nu er geld over is, is dat goed voor onze financiële positie en waarderen alle inzet die daar door de gemeente is gedaan. Alleen, inwoners hebben op groen en algemeen onderhoud en investeringen dit ook gemerkt. Als raad hebben we voor het overschot nu niet kunnen meebeslissen, bijsturen of aan kunnen passen. Dat is jammer voor onze inwoners. Want hadden we al die bezuinigingen dan toch, en zeker dat stukje op groen, niet anders kunnen doen als we nu toch wat geld over hebben? Mijn vraag aan de wethouder is, hoe gaan we financieel beheer verbeteren om eerder en beter als raad te kunnen sturen? In andere gemeenten wordt bijvoorbeeld 4 keer per jaar de raad geïnformeerd en ook vaker tussentijds, ook over meevallers en ook met de optie om dan aanpassingen te kunnen doen. We willen heel graag via het presidium, of anders via het college, kijken hoe we hier een ander voorstel voor kunnen doen om als raad beter in positie te zijn om te kunnen sturen. Maar ook hopelijk als college goed in positie te zijn om te kunnen sturen en bij een aanstaand overschot of een tekort daar dan ook eerder over te kunnen praten. Onze vraag is, wat is er nodig om dit in Rijswijk ook voor elkaar te krijgen? De meevallers uit 2025 waren incidenteel en afhankelijk van het rijk. En daarmee ook van onze inzet bij het lobbyen bij het rijk om geld en subsidies te krijgen voor de projecten die we uitvoeren voor de opgave voor woningbouw, mobiliteit en leefbaarheid in onze stad. D66 Rijswijk vindt het belangrijk dat dit gezien blijft worden. Rijswijk verdient meer hulp en aandacht van het rijk, ook in structurele investeringen, niet alleen in incidentele. Wat gaat het college doen om dit voor elkaar te krijgen en welke focus legt zij hierin? Ten aanzien van de GREX sluit ik me aan bij het verzoek van de VVD en de oproep die werd gedaan. Dienstverlening. We zijn blij met het hoge cijfer voor dienstverlening. We wilden naar een 7,5 een hoger en dat is gelukt. We moedigen natuurlijk het college aan om dat vooral te blijven doen. We zijn ook blij dat de communicatie naar helder beeld en taal nu in gang is gezet en hopelijk ook wordt vervolgd. Als we dat begrijpen, wordt het ook vervolgd en we hopen dat de budgetten toereikend zijn. We zien dat anders graag nog terug bij de begrotingsbehandeling. We hopen ook dat via de sociaal raadvrouw mensen die niet digitaal vaardig zijn of niet zo makkelijk in contact komen met de gemeente, makkelijker die drempel overgaan en durven om in contact te komen. Zodat we juridische kwesties of niet kunnen vinden van toeslagen, en daarmee dus ook preventie van armoede, zo veel mogelijk kunnen voorkomen en dat de gemeente ook goed bereikbaar is. Graag een bevestiging vanuit het college. En dan tot slot, personeel. We zijn natuurlijk blij dat er lagere loonkosten waren, omdat dat ook tot een bezuiniging heeft geleid. Maar we hebben eerder ook gezegd, als we geen kwalitatief goed personeel kunnen vinden, kunnen we precies niet doen wat er is gevraagd. En als personeel hier niet wil blijven werken omdat het ergens anders mooier, beter of beter betaald is, zullen ze ook weglopen. Dus toch een oproep om vooral te zorgen voor kwalitatief personeel en of daar ook op gereageerd kan worden door het college, zodat we duurzaam goede mensen hier hebben werken en niet alleen naar de financiële kant kijken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Kijk ik nog even naar de fractie van Beter voor Rijswijk. Die heeft geen bijdrage. Dan wil ik graag het woord geven aan wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan de raad voor de gestelde vragen. Die jaarrekening en die accountantscontrole die ook de afgelopen ... Sinds april is geweest, is echt een enorm groot werkstuk voor de organisatie en ik ben echt wel trots op de organisatie, en in het bijzonder op team financiën overigens, dat dat dit jaar gelukt is, om de jaarrekening op te stellen, op tijd. Want voor het eerst, wil ik wel even benadrukken, doen we dit na de ingebruikname van ons nieuwe financiële pakket, de zogenaamde ERPx. Dus dat maakt dit jaar wel extra bijzonder en spannend wat dat betreft. Dan, we ontvingen dus 270 miljoen en 255 gaven we uit. Eenmalige meevallers, het werd al gezegd, door de rijksoverheid die zich doorgaans wel lastig

laten te voorspellen, omdat de rijksoverheid vaak de neiging heeft om het eind van het jaar nog even wat potten richting de gemeente op de duwen. En wij zijn natuurlijk altijd in overleg, of wel via het platform middelgrote gemeenten, de M50, dat is onderdeel van de VNG, maar ook via de VNG. Ook via een eigen lobby die we af en toe binnen onze partijlijnen doen, om ervoor te zorgen dat daar ook wat meer rust en regelmaat in komt. Alleen, de systemen van de rijksoverheid en de gemeente die zijn nou eenmaal anders, dus dat is in de praktijk erg lastig. En dat is 1 punt van het verhaal. En het tweede punt is die tijdigheid, hoe we daarmee aan de slag kunnen. Ik denk dat we dat laatst ook in de auditcommissie hebben besproken. Dus we moeten echt met elkaar gaan kijken hoe we toch nog tijdiger over eventuele extra baten die we dan krijgen, met name, de raad kunnen informeren en eventueel nog kunnen gaan beschikken. Waarbij ik wel ook moet waarschuwen dat je altijd toch verstandig moet omgaan en verstandig moet afwegen dat je als je extra middelen krijgt die je vrij besteedbaar kan inzetten, niet zomaar iets moet gaan verzinnen. Maar het liefst het integraal afweegt bij de vaste planning- en controlcyclimomenten die daarvoor zijn. Dus dan dat resultaat nog even. Mevrouw Van Schie, u vroeg daar nog naar, 10,8 miljoen is gegaan naar de algemene middelen. De overige 4,8, die zijn al bestemd, dus die zijn niet vrij beschikbaar. Dat betreft onder andere het staat- en raadsvoorstel, ik zat dat even erbij te zoeken naar waar dat on precies gaat. Maar onder andere de budgetoverheveling is ... Daar heeft u als raad al een besluit over genomen in februari. Maar ook de integrale huisvestingsplan, wat in februari door de raad is gegaan, daar is ook een post ... Vanuit de reserves wordt dat aangevuld. Dus dan wat zo'n jaarrekening ook altijd heel interessant is, vind ik zelf, het bevat echt een schat aan informatie, bijvoorbeeld ook over de WOZ-waarde en hoeveel bezwaren krijgen we nu? En dat is altijd, vaak een enorm issue, want als je tegen ... Mensen komen naar me toe, mijnheer de wethouder, of buurman, mijn WOZ-waarde is zo veel te hoog. Ik zeg, kan ik uw huis kopen voor uw WOZ-waarde? Zeggen ze, nee, doe toch maar niet. Maar we zijn in ieder geval wettelijk verplicht om die WOZ-waarden gewoon zo goed mogelijk vast te stellen. En het aantal gegronde bezwaren neemt af de laatste jaren. En we helpen ook mensen telefonisch natuurlijk. De afname kan je goed of slecht noemen, dat laat ik aan uw eigen oordelen. Maar die wet WOZ schrijft ons echt voor dat we meer moeten doen om die waarde goed te bepalen. Niet alleen de buitenkant, ook de binnenkant van het pand. En dat is ook in het belang van de belastingplichtige overigens. En eens in de 5 jaar moeten we van de Waarderingskamer, dat is de toezichthouder op dat vlak, van alle objecten ook een geverifieerd beeld hebben van de binnenkant van woningen. Daar houdt de Waarderingskamer ook gewoon toezicht op. En eerder hebben we in 2022 een poging gedaan door woningeigenaar een brief te sturen van, kunt u een foto opsturen van uw badkamer? Dat werd niet zo positief beoordeeld, dat vond iedereen toch maar een gekke brief. Die hebben toen ook stopgezet. Maar we krijgen intussen wel de Waarderingskamer achter ons aan, dus we moeten op dat vlak iets. Dus ik ben ook echt aan het zoeken van, hoe kunnen we dat dan doen? Nu zitten we met dit idee te spelen om te kijken, want onze taxateurs, we hebben er 3, die kunnen niet alle woningen langs. Maar om in ieder geval getarget te kijken van de woningen die wat ouder zijn, om dan toch een brief te sturen en ze te vragen om via een QR-code ... Dan kunnen ze kunnen ze inloggen en referentieobjecten aangeven van hoe uw badkamer er ongeveer uit zou kunnen zien. Daar denken we op dit moment aan om dat in uitvoering te gaan brengen. Ik geef het u maar mee. Maar we zitten langs alle kanten ... We worden op onze hielen gezeten, wat dat betreft. De flitspalen, waarom extra flitspalen? Dat is nou ook echt om de verkeersveiligheid te verbeteren. Het gaat niet alleen om snelheid, maar ook vaak om rood lichtnegatie. Dat is nog een hardnekkig probleem vaak. Dus wij pleiten voor meer flitspalen, want dat werkt gewoon. Je ziet dat daardoor de verkeersveiligheid toeneemt. Het OM, het Openbaar Ministerie is niet altijd even meewerkend op dat vlak, dus die doen ook met aanvraagprocedures en zo. We zijn al blij dat we er weer 1 krijgen. Maar we blijven met ze in overleg, want we willen er meer. En over de hoogte van de boetes, daar gaan wij niet over als raad, daar gaat het rijk over. En daar ga ik echt geen oordeel over geven. Of dat nou hoog of proportioneel is, dat laat ik aan de rijksoverheid, daar zijn ze voor. Wat is nou uw plannen met de energiearmoedebestrijding in 2027? Wat voorligt, is de jaarrekening 2025, dus daar

staat natuurlijk niet in wat we in 2027 gaan doen. Dus in de begroting 2027 leest u onze plannen wat we gaan doen aan de energiearmoede. Als u suggestie heeft, kunt u ze altijd even doorgeven. De Binnenbaan, daar begon de heer Van Malsen over van PRO Rijswijk. Toevallig hebben we gisteren weer een overleg gehad met De Binnenbaan en dat ging precies over dit punt. Van, die onderbesteding van die groenopdracht die is inderdaad, kan je zeggen, misschien wel structureel of krijgen ze moeilijk, ze hebben wat moeite met instroom van WSW-medewerkers. Dus ze kwamen zelf ook met dit soort ideeën van die Opstap in Zoetermeer. Daar moeten ze ook nog gaan evalueren of dat goed loopt, maar daar zit in ieder geval wel muziek in om samen met De Binnenbaan te kijken hoe we dat beter kunnen besteden. En ook als u daar suggesties voor heeft, je bent natuurlijk altijd welkom om die mee te geven. Dan denk ik dat ik voor de eerste termijn het meeste wel heb besproken, voorzitter, en beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zo niet, horen we ze in de tweede termijn vast en zeker nog een keer voorbijkomen. Wethouder Bentvelzen, heeft u nog vragen voor uzelf gehoord? Zo ja, gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik zat heel even in overleg met mijn collega, maar ik pak de vraag van het CDA over Trias met alle plezier, want ik heb voor de rest geen vragen. Dus dan zeg ik ook nog wat nuttigs om 22.35 uur. Er is in het college van ... Of tenminste, in de tijd van 2024, gaan weer terug in de tijd, is er een gebiedspaspoort vastgesteld, was een uitwerking van een toenmalige motie, voor hofjeswonen voor senioren bij de Triaslocatie. En Vidomes werkt daar nu plannen voor uit, maar het programma, de ruimtelijke kwaliteit en de businesscase die schuren, zoals ze dat zo vakkundig vermelden. Dus dat vraagt om meer tijd dan oorspronkelijk gedacht werd. Idealiter zou de BOPA-procedure begin 2027 langs de raad gaan. En dat is eigenlijk het antwoord, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Het hoeft niet altijd heel lang van stof te zijn. Dank u. Wethouder Weterings, had u nog vragen gehoord voor uzelf? Zo ja ... Buiten de vraag die zojuist beantwoord is door mevrouw Bentvelzen, bedoel ik daarmee.

De heer Weterings: Voorzitter, er waren voor mij nog ook een aantal vragen gesteld over de milieustraat.

De voorzitter: Mobiele milieustraat. Gaat uw gang.

De heer Weterings: Van het Rijswijks Belang. Omdat er in 2025 het eerste jaar was van de milieustraat, hebben we besloten om de evaluatie eind 2026 te doen, om te kijken wat het effect is van de milieustraat. Daarvoor zijn de criteria nog niet bepaald. Maar aangezien het wel een abonnement betreft, zal de inzet gewoon doorgaan in 2027. Dus we hebben wel met Avalax afgesproken om te kijken of er andere dagen beschikbaar zijn, bijvoorbeeld de woensdag of de zaterdag. Het is aan uw raad om daar wel of niet mee te willen doorgaan, maar er lag een abonnement. Dus dat is het antwoord op de milieustraat. Er is mij ook nog gevraagd, dan overlappen de portefeuilles elkaar een beetje. Bijvoorbeeld het CDA vroeg of er hitteplekken bekend zijn. Normaal gesproken ligt klimaat bij mijn collega, de heer Van Damme. Maar openbare ruimte valt weer onder mij, dus ik hoop dat ik hem enigszins kan aanvullen met een kort antwoord dat ... Of de hitteplekken bekend zijn? Ja. In het nieuwe programma water-, klimaatadaptatie en riolering werken we regelmatig daar aan de hittestress, ook in de openbare ruimte. We doen dat op basis van een klimaatatlas, waar je dus kwetsbare plekken kunt aflezen. Voorbeelden van die hitteplekken zijn bijvoorbeeld onder andere op de bedrijventerrein in de Plaspoelpolder. Dan ga ik het wel meegeven, bij ons, in ieder geval bij mij, zijn er geen klachten bekend van ondernemers uit de Plaspoelpolder die hitte ervaren. En ook bij de BBR zijn er geen klachten bekend van ondernemers die zeggen, mijn terrein is zo ontzettend warm, ik moet dicht vandaag. Dus in hoeverre de plekken wel bekend zijn? We werken eraan. Zijn er klachten? Nee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Finke.

De heer Finke: Dank u wel, voorzitter. 2 vragen gehad. De eerste was van het CDA, dat was een definitiekwestie, namelijk wat is de definitie bij de indicator rondom eenzaamheid? Dan moet je volgens mij bij definitiekwesties altijd heel precies zijn. Dus daar krijgt u van mij nog een antwoord op, zodat ik daar geen woord ernaast zit. Dan het tweede wat ik heb gehoord en de vraag heb gekregen, is naar de visie van het stationsgebied. Dat zal in ... De eerste stukken daarover zullen in 2027 richting de raad komen om daar verder aan visievorming te gaan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. En wethouder Peters.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Met de vragen van D66 rondom het Rekenkamerrapport en het benadrukken van het belang van een goede communicatie richting burgers, dat ze altijd weten waar de juiste informatie vindbaar is en direct hulp krijgen. In het debatje over het Rekenkamerrapport heb ik ook toen toegezegd dat eigenlijk alle aanbevelingen, op 1 na, van de Rekenkamer, dat wij die ook overnemen. Die ene ging niet over communicatie, die ging over of we het beleid wilden uitbreiden naar boven 130 procent. En dat kon ik niet toezeggen, de rest wel. En ook omdat het vorige college dat al op die manier in gang heeft gezet eigenlijk. En ik heb daar de complimenten die de Rekenkamer ervoor had eigenlijk ook gewoon doorgegeven, want dat was gewoon goed en met zo'n Rekenkamerrapport zou iedereen heel tevreden zijn. Ik neem aan, het de vorige college ook en ik mag daar dan even op dat moment de lof voor plukken. Fijn op je tweede werkdag. Maar ik zeg nog een keer toe dat die aanbevelingen die daarin stonden, die ook precies stroken bij wat er al gebeurde, verder gaan worden uitgebouwd. En ik zeg daarbij ook toe wat ik net aan het begin van, voor agendapunt 5 had gedaan. We zullen hoe we varen met het Rekenkamerrapport ook aan het einde van het jaar dan schriftelijk doen toekomen, zodat jullie ook, D66 ook precies weet, net als PRO.

De voorzitter: Dank u. Burgemeester, had u nog vragen voor uzelf gehoord? Gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag gehoord van mevrouw Koegler van Rijswijks Belang, een tweetal vragen. Een vraag over of wij in de APV willen opnemen om te handelen als er winkeldiefstal plaatsvindt. Dat hebben we. We hebben dat al geregeld in artikel 2.78 van de APV. En wat wij ook hebben gedaan, is dat we een beleidsregel gebiedsontzeggingen gemeente Rijswijk 2025 hebben vastgesteld. En daarmee heb ik die bevoegdheid ook gemandateerd aan de politie. Dus als er sprake is van bijvoorbeeld iemand die openbare orde verstoort, en dat kan bijvoorbeeld winkeldiefstal zijn, dan kan de politie een bestuurlijke waarschuwing opleggen op basis van die beleidsregel. Dus daarin hebben zij dan het mandaat van mij gekregen om dat te mogen doen. En als het zich herhaalt dan kan er ook inderdaad voor, binnen 6 maanden, een gebiedsontzegging worden opgelegd van 72 uur. Dus wij hebben dat heel netjes en dat heeft u bekrachtigd in de APV en wij hebben dat uitgewerkt in een beleidsregel en daar vervolgens ook de politie gemandateerd. En ze hadden in januari van dit jaar al trots verteld dat ze daarmee zijn gestart. En toevallig heb ik ook vandaag bericht ontvangen van iemand die bijvoorbeeld in het kader van openbare dronkenschap en mensen lastigvallen, een bestuurlijke waarschuwing, de politie heeft opgelegd. En dat is op basis van die beleidsregel, op basis dus van de algemene plaatselijke verordening die u al heeft vastgesteld. Maar ik ben altijd bereid om bij de actualisatie van de APV altijd te kijken, kan het nog scherper, kan het nog duidelijker? Zodat ook inderdaad de veiligheid in Rijswijk nog wordt verbeterd. En als het gaat om de pilot jongeren, als die pilot goed werkt, dan gaan we ... Uiteraard is dat de bedoeling van een pilot, dat je daarvan leert en weer verdergaat. En het lijkt mij heel goed om dan dat te continueren, ook op te nemen in het uitvoeringsplan veiligheid van 2027. En de Bogaard heeft zeker onze aandacht. En ik ben nu in gesprek ook met de politie over bijvoorbeeld cameratoezicht. Daar gaat u ook een voorstel over krijgen, over omdat de financiering van het

cameratoezicht voor de politie dermate ingewikkeld aan het worden is, dat daar waarschijnlijk ook een financieel voorstel aan u zal voorleggen. En ik overweeg ook om het Bogaardplein, om daar in een openbare orderecht een camera te willen plaatsen. Maar dat zullen we natuurlijk uiteraard heel gedegen voorbereiden samen met de politie, OM. Dat gaat natuurlijk niet zomaar. En dan zal ik daar bij u op terugkomen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dat voor zover de eerste termijn. Gaan we het tweede rondje maken. Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. En dank aan wethouder Weterings voor de beantwoording. Wij wachten dan gewoon de evaluatie even af om te kijken of wij daar vanuit onze partij iets anders mee willen. Dat lijkt me altijd goed om eerst even een evaluatie af te wachten. En goed ook om te horen dat u naar andere dagen kijkt. Want we krijgen veel signalen dat mensen op werkdagen niet naar de mobiele milieustraat gaan, terwijl we ook een gemeente willen zijn waar werken moet lonen. We gaan ervan uit dat onze inwoners werken, dus zijn vooral voorstander van de zaterdag. En dank ook aan de burgemeester voor de beantwoording. Het signaal over de winkeldiefstal kwam bij ons binnen vanuit de winkeliers, dus misschien is het goed om dat ook nog eens met de centrummanager te bespreken. Zodat ook zij niet onwetend zijn over de mogelijkheden, maar dat we gewoon weten dat het een van de middelen is.

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van Wij. Rijswijk. Niets in de tweede termijn. FvD ook niets in de tweede termijn, gok ik? DENK-PGenR die is vertrokken. Nice. Dat kan ook. De fractie van PRO Rijswijk.

De heer Van Malsen: Nee, voorzitter, behalve de wethouder te bedanken voor het antwoord en te zeggen dat wij ons gaan beraden op goede ideeën. Verder niks, dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Fractie van CDA Rijswijk, behoefte aan tweede termijn?

Mevrouw Van Schie: Eén klein dingetje, mijnheer de voorzitter. Wij steunen als CDA het voorstel van de VVD voor een aparte behandeling van de jaarrekening.

De voorzitter: Dank u wel, staat in de notulen. De fractie van de Rijswijkse VVD nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Loof: Ja, dank, voorzitter. En dank ook voor de steun die net is uitgesproken. Het is jammer dat de fractie van DENK-PGenR weg is, want ik wilde hem nog uitnodigen voor ons politiek café in september, waar de minister van Justitie en Veiligheid is. Dan kan hij al zijn vragen over camera's en de hoogte van boetes stellen. Maar dat kan ik helaas niet meer doen.

De voorzitter: Dit was echt een fantastische tweede termijn, mijnheer Loof. Politiek hoogstandje. Fractie van D66 Rijswijk, had u nog behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Woudstra: Ja, dank. Want ik heb een aantal toezeggingen gehoord, dus die wil ik wel graag even bevestigen en nog een enkele vraag.

De voorzitter: Als u ze herhaalt, hoef ik ze niet te herhalen.

Mevrouw Woudstra: Ik hoorde de wethouders zeggen dat hij inderdaad het een goed idee vindt om meer en tijdiger te informeren over mee- en tegenvallers en dat we daar in de auditcommissie naar kunnen gaan kijken

en dat hij hier actie op wil ondernemen. Dus die toezegging neem ik graag mee en zien we dan in de auditcommissie tegemoet en denken we natuurlijk graag over mee. Dus dank daarvoor. Waarbij ik inderdaad ook wil opmerken, het gaat ons niet alleen over de korte termijn, of we dan het meteen kunnen uitgeven als we mee- of tegen tegenvallers hebben. Maar wel dat we kunnen sturen als raad en weten wat er aan de hand is. Dus niet alleen maar korte termijn, maar ook de lange termijn daarbij in de gaten te houden. Andere partijen refereerden daar ook aan. Niet alleen kleine projectjes, maar echt ook verder kijken met elkaar. Dank voor het antwoord op de vraag over de lobby bij het rijk. Goed dat u via M50, onze middengemeenten, en andere wegen probeert structureel gelden daarvoor te vinden en die opgave ook met het rijk overlegt. Graag horen we hier als raad ook over, ook om invloed uit te kunnen oefenen. Dit kan wat ons betreft via een mededeling in het forum of een apart agendapunt. We kijken heel graag met de griffie in het presidium en dan is het altijd ook aan de wethouder, naar wat daar een goede vorm voor is. Zodat we daar goed van op de hoogte kunnen blijven of anders in beslotenheid als dat nodig is en daar bij aan kunnen dragen. Nou had de wethouder het ook over de Waarderingskamer. En aangezien die motie mij bekend is, die we eerder hebben uitgevoerd, ben ik ook wel nu nieuwsgierig. Hoe zat het ook in met de Waarderingskamer? Kijkt die nou naar correctheid of zijn ze bang dat we te hoog of te laag inschatten? Dus is dat we correct inschatten hun belangrijkste aandachtspunt of vinden ze dat we of te hoog of te laag inschatten? En dank voor de financiële verbetering die is gedaan. We zien daar zeker graag een vervolg op. Voor ons is dat ook een plek in de auditcommissie om daar meer over de organisatie en de rest verder op in te gaan. Voor de dienstverlening, het kwam van verschillende wethouders, dus ik heb daar zelf maar even dit van gemaakt. Ik begrijp naar aanleiding van onze vragen over communicatie en de sociale raadvrouw, dat de verbeteringen met betrekking tot communicatie in het algemeen vanuit de gemeente verder wordt verbeterd. We de dienstverlening ook blijven verbeteren en we mensen over de drempel van het stadhuis gaan krijgen. Als ik dat niet goed heb begrepen of er zijn hier andere acties op dan dat wij eerder hebben genoemd, dan hoor ik het graag in tweede termijn, dan wel later. We zijn het eens met de opmerking over de mobiele milieustraat en de acties die worden ondernomen, of tenminste, die de wethouder net aankondigde. Want inzet op die acties moet wel lonen. Mensen moeten daar niet voor niks staan en geen spullen op kunnen halen. Dan was er één vraag onbeantwoord gebleven, dat is over personeel. We hadden nog gevraagd naar de lagere loonkosten en of het college kan bevestigen dat ze inderdaad kwalitatief en duurzaam op zoek is naar personeel en we niet sturen op open vacatures of lagere loonkosten als doel op zich.

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van BvR heeft geen behoefte aan een tweede termijn. Dan is het woord aan de wethouder. Even die toezeggingen herhalen, denk ik in het begin of nog even bevestigen van mevrouw Woudstra. En dan kunt u de rest van uw betoog vervolgen. Zeg ik dat verkeerd? Nee toch? Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u, voorzitter. Ik begin met mijn tweede termijn, de beantwoording. En dank nog voor de vragen. Waar ik nog niet op gereflecteerd had overigens, was het idee van de Rijswijk VVD over het apart bespreken van de jaarrekening. Sorry. Excuus, moet ik opnieuw beginnen?

De voorzitter: Nee.

De heer Van Damme: Waar ik nog niet op heb gereflecteerd, ik zal toch het nog even herhalen voor de luisteraar, is het idee van de Rijswijkse VVD om de jaarrekening in een apart forum of aparte raadsvergadering te bespreken, als in vorm van een verantwoordingsdebat. Om in ieder geval te kijken of je wat meer over de doelmatigheid en doeltreffendheid van je beleid het gesprek kan voeren. Wij voegen ons altijd aan wat de raad wil, dus wat dat betreft kunnen we daar wel aan tegemoetkomen. Ik moet wel zeggen, we krijgen een nieuwe accountant per 1 juli, dus die moet ook tijd hebben om een accountantscontrole te doen. Maar we

hopen dat met dat nieuwe systeem en de nieuwe accountant ... Gaan we inzetten op een zo snel mogelijke totstandkoming van die controle. De raad wat meer informeren over de lobby. Die lobby loopt langs vele terreinen overigens, mevrouw Woudstra. U leest ook waarschijnlijk de berichten over de knellende budgetten als het gaat om de onderhoudsopgave van IenW en over de beperkte budgetten die beschikbaar zijn voor alle MIT-trajecten die op dit moment lopen. Die hebben allemaal invloed op onze wensen, als het gaat om een Station Rijswijk Buiten of onze wensen als het gaat over de realisatie van een tunnel onder de S106. En die lobby loopt natuurlijk ook, er wordt langs alle kanten gelobbyd. Maar ik zal u daar periodiek van op de hoogte houden. Wat mij wel opviel overigens aan de lobby, toch maar even in het kader van de informatieoverdracht, is dat als het ging over het ingroeipad er toch een lobby kwam van de voordeelmunicipaliteiten en een brief ook om juist te pleiten om dat ingroeipad door te zetten. Toen is er een reactie gekomen van de nadeelmunicipaliteiten, waaronder dus Rijswijk, en Den Haag overigens ook, die nog forsere nadeelmunicipaliteiten zijn dan wij. Hebben we ook een brief gestuurd naar de minister. Zo lobbyt iedereen maar wat af. Maar het heeft wel effect, in dit geval voor ons positief. Die Waarderingskamer moet dat doen. Doen we het slecht? Nee, want we hebben al verbeteringen doorgevoerd de afgelopen jaren. Moet het beter? Ja, zij vinden van wel, want zij vinden echt dat je ook een juiste waardering van de binnenkant van die objecten moet kunnen aantonen wat je daarvoor hebt gedaan en wat je daaraan doet. En het komt nog wel regelmatig voor dat als je op Funda bijvoorbeeld de foto's ziet, dat dat toch niet overeenkomt met hoe het geregistreerd staat in de WOZ-registratie. Voorzitter, dat was het einde van mijn tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kunnen we dit agendapunt denk ik concluderen op ... Mevrouw Woudstra, u had nog een ...

Mevrouw Woudstra: Ik wil best voor de derde keer mijn vragen over het personeel voorlezen, maar dat lijkt me niet nuttig.

De voorzitter: Wilt u daar nog heel kort op reageren?

Mevrouw Sahin: Ik wil op zich de analyse van mevrouw Woudstra wel bevestigen dat we niet van plan, niet voornemens zijn om vanuit lage kosten HRM-beleid te voeren en dat is absoluut niet de bedoeling. Maar ik weet ook niet waar u dat heeft gelezen of waar de aanname vandaan komt. Want dan wil ik dat ook wel ophelderen. Dan was er ook nog een vraag over die sociale raadslieden, de capaciteit. En op 18 maart hebben wij u geïnformeerd dat er uitbreiding gaat volgen. De vacaturetekst en dergelijke is al klaar, dus als u als raad de eerste halfjaarrapportage gaat vaststellen, dan gaan we starten met de werving. De sollicitatiegesprekken, de data zijn al vastgelegd. Het is juist inderdaad, via een sociaal raadvrouw zien we hoe informatie laagdrempelig de inwoners van Rijswijk bereikt. Dus daar kan niets tegenop, tegen een goed gesprek met een sociaal raadvrouw of raadsman, geen idee. Misschien wordt het wel een sociaal raadsman. Dus dat is ... Die uitbreiding gaat zeker volgen als u instemt met de eerste halfjaarrapportage.

De voorzitter: Dank u wel. Wilt u daar kort op reageren of interrumpen, laten we het maar zo omschrijven, ik denk dat dat het beste is?

Mevrouw Woudstra: Aangezien mij een vraag werd gesteld, inderdaad nog een hele korte reactie. Er stond inderdaad een zin in waar ik even over struikelde. Het leek een beetje alsof de loonkosten leuk laag waren, omdat we mensen lager hadden ingeschaald en er vacatures openstonden. Dus ik zal ... De indruk die die tekst bij mij wekte, was dat er dan dus ook op die manier op gestuurd wordt. Dus dan dat we daar positief over zijn. En we hebben eerder daar andere dingen als raad over gezegd, over kwaliteit en inschaling en mensen behouden. Ik zal die zin even toesturen.

De voorzitter: Dank u wel. Als ik mij niet vergis, waren er in tweede termijn geen vragen voor de overige wethouders. Dan kunnen we agendapunt 5 concluderen en die gaat ook door als bespreekstuk uiteraard naar de raad.

6. Sluiting

De voorzitter: En dan zijn wij toegekomen aan agendapunt 6, de afsluiting. Wil ik iedereen bedanken voor zijn en haar aandacht en tot volgende week.